

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

2 | 2011

HLAVNÍ TÉMA

Interiér Studijního a informačního střediska <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	1
Vzdělávání na univerzitě v roce 2010 <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	2

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

Rozpočet univerzity pro rok 2011 <i>Vladimír Večerek</i>	12
Na VFU Brno studenti soutěží o výzkumné granty <i>Hana Mášová, Alexandr Průša</i>	13

Z ČINNOSTI FVL

Na Ústavu fyziologie byly předány certifikáty úspěšným absolventům vzdělávacích kurzů projektu Od fyziologie k medicíně <i>Eva Matalová, Jaroslav Doubek</i>	14
--	----

Z ČINNOSTI FVHE

Biologové naší univerzity bádají v Kostarice II, přednosta napaden kojoty <i>prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., RNDr. Oldřich Sychra, Ph.D.</i>	16
Hygienici v Kulmbachu <i>Ladislav Steinhauer</i>	20

Z ČINNOSTI FAF

Studenti anglického studijního programu na FaF <i>Dalibor Leviček</i>	21
--	----

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Deset let terénní výuky zoologie v areálu ŠZP VFU Brno na Novojičínsku, fotosoutěž a její výsledky <i>prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc., MVDr. Radek Šůs</i>	22
---	----

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVÍŠŤ

Oddělení interního auditu <i>ing. Lubomír Mazel</i>	24
--	----

UDÁLOSTI

74. reprezentační veterinární ples <i>Mgr. Kateřina Buchalová</i>	25
XVI. ples farmaceutů <i>Marek Šíman</i>	26
Návštěva dr. Renaty Laxové v České republice <i>doc. MVDr. Milan Pavlas, DrSc.</i>	27
Univerzita přivítala jaro v klavírním hávu <i>Barbora Šolcová</i>	28
Historici ke Světovému veterinárnímu roku 2011 <i>MVDr. Pavel Brauner, Ph.D.</i>	29

PERSONALISTIKA

Zemřel prof. MVDr. Lubomír Holý, CSc., Dr.h.c. <i>Vladimír Večerek</i>	30
Rudolf Hrabák, emeritní profesor naší univerzity, náhle zemřel <i>prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.</i>	31

ZAJÍMAVOSTI

Rok mezi motýly II. – březen, duben <i>Rudolf Hrabák</i>	32
---	----

HORIZONTY

Sedmisetletá tradice <i>Ladislav Steinhauer</i>	34
--	----

**VITA
UNIVERSITATIS**

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

2 | 2011**Vydává:**

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
– předseda
MVDr. Pavel Brauner, Ph.D.
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauerová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce – kontaktní osoba:

Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250
solcovab@vfu.cz

foto: archiv redakce

Sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Jazyková korektura:

Eva Bublová

Tisk:

EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

Reg. č.: MK ČR E 18254

ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 3/11:

29. 4. 2011

Příští číslo vyjde:

24. 6. 2011

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Interiér Studijního a informačního střediska

Budova nového Studijního a informačního střediska úspěšně vstupuje do další fáze své výstavby. Po vybudování základní desky a vytvoření formátu hrubé stavby prvního, druhého, třetího i čtvrtého podlaží je nyní stavba připravována na další fázi dokončování základních stavebních prvků nové budovy. V průběhu těchto stavebních činností je však již také potřeba zvažovat i další součásti stavební a provozní vybavenosti, k níž nepochybně patří také interiérové vybavení tohoto nového centra univerzity. V současné chvíli proto zpracovává architektonická kancelář návrhy na vnitřní vybavení. Významným prvkem, který bude dotvářet atmosféru života v nové budově, bude také vybavení foyer (vestibulu) této moderní stavby. Jedním z možných řešení pro vybavení tohoto vstupního prostoru do celé budovy je systém zeleně a posezení pro studenty a další členy akademické obce univerzity v systému nazývaném pracovní „molekuly“. Jedná se o propojený systém sezení, stolků a zeleně, při-

pomínající modely molekul známé všem ze školní výuky.

Vizualizaci lze prezentovat, zda se záměr architektonické kanceláře vydařil.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**
rektor univerzity

■ Vizualizace interiéru vestibulu SIS

Vzdělávání na univerzitě v roce 2010

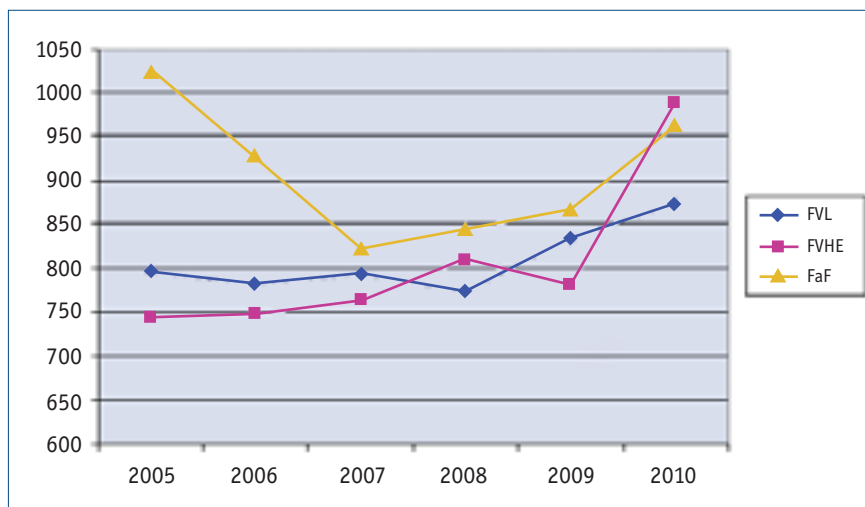
V roce 2010 Veterinární a farmaceutická univerzita Brno uskutečňovala vzdělávání v bakalářském, navazujícím magisterském, magisterských a doktorských studijních programech na Fakultě veterinárního lékařství, Fakultě veterinární hygieny a ekologie a na Farmaceutické fakultě.

Počet přihlášek ke studiu

V roce 2010 bylo podáno na univerzitu 2 824 přihlášek. Ve srovnání s rokem 2005 počet přihlášek ke studiu stoupl z počtu 2 563 o 261, což je o 10,2%. Zájem o studium na jednotlivých fakultách vyjádřený počtem podaných přihlášek ke studiu za posledních 6 let je uveden v grafu č. 1.

Z grafu vyplývá, že počet přihlášek ke studiu na FVL a FVHE je stabilní s významným navýšením zejména v posledním roce, počet přihlášek ke studiu na FaF poklesl, nicméně v posledním roce opět došlo k jeho významnému navýšení.

■ Graf č. 1: Počet přihlášek ke studiu

Přijetí ke studiu

Na univerzitu v roce 2010 nastoupilo 728 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 počet nastupujících studentů ke studiu stoupl z počtu 613 o 115, což je o 18,8%. Počet studentů nastupujících na jednot-

livé fakulty za posledních 6 let je uveden v grafu č. 2.

Z grafu vyplývá, že počet studentů, kteří nastoupili ke studiu, je nejvyšší na FVHE, což je dáno zejména nastupujícími studenty do bakalářského a navazující

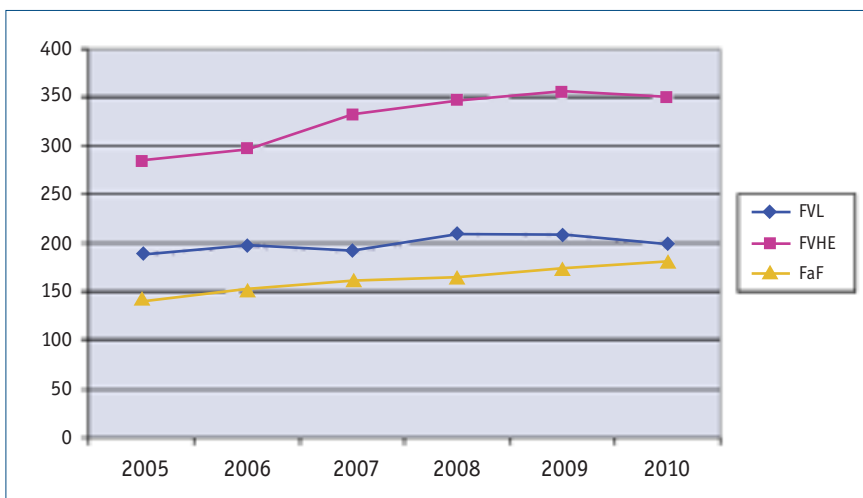

■ Výuka na Fakultě veterinární hygieny a ekologie

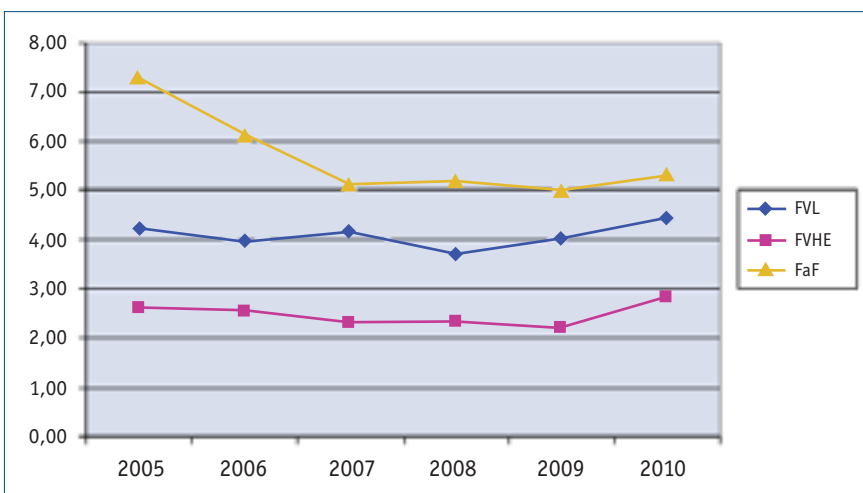

Výuka na Farmaceutické fakultě

Graf č. 2: Počet studentů přijatých ke studiu

Graf č. 3: Zájem o studium na univerzitě

Praktická výuka na Farmaceutické fakultě

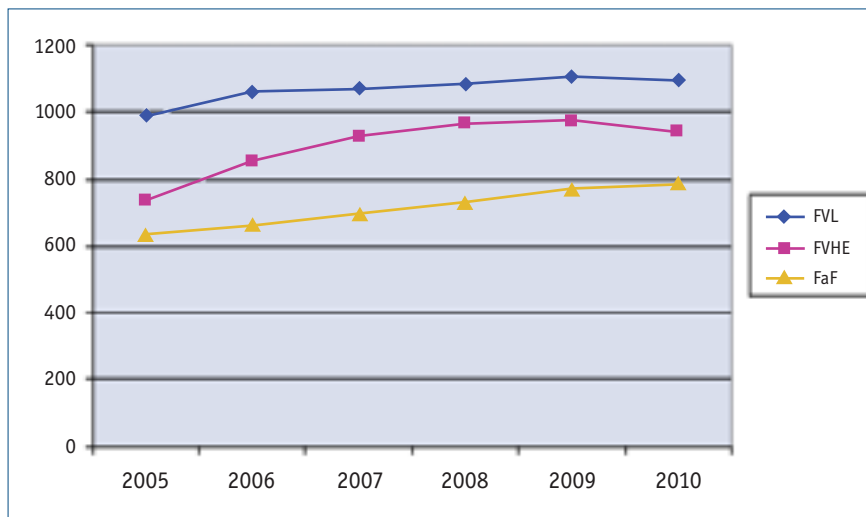
cího magisterského studijního programu. Na FVL se počet nastupujících studentů udržuje na konstantní úrovni, na FaF dlouhodobě mírně narůstá.

Zájem o studium na univerzitě

Zájem o studium také v roce 2010 několikanásobně přesahoval kapacitní možnosti studia na univerzitě. V grafu č. 3 je uveden pro jednotlivé fakulty poměr počtu podaných přihlášek k počtu studentů, kteří nastoupili ke studiu, a to za posledních 6 let.

Zájem o studium na univerzitě byl v roce 2010 celkově 3,9x vyšší než umožňovaly kapacitní možnosti univerzity. Z grafu vyplývá, že zájem o studium na FVL byl 4,4x vyšší, na FVHE 2,8x vyšší a na FaF 5,3x vyšší než byly kapacitní

Graf č. 4: Celkový počet studentů na univerzitě

možnosti univerzity, přičemž je zaznamenán trend mírného navýšování tohoto poměru v posledním roce, a to bez ohledu na sociologicky ohlašovaný demografický pokles populačních ročníků nastupujících ke studiu na vysoké školy.

Počet studentů na univerzitě

Studijní programy univerzity v roce 2010 studovalo celkem 2 816 studentů. V roce 2010 ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 2 351 o 465, tj. o 19,8 %. Počet studentů na univerzitě pro jednotlivé fakulty za posledních 6 let je uveden v grafu č. 4.

Z grafu je zřejmé, že nejvyšší počet studentů je na FVL s dlouhodobým mírným nárůstem, poté na FVHE, kde nárůst je způsoben zejména počty studentů v bakalářském a navazujícím magisterském studijním programu, nejmenší počet studentů je na FaF, zde počet studentů dlouhodobě narůstá.

Akreditované obory studia na univerzitě

V roce 2010 byly na VFU Brno akreditovány tři studijní programy. Akreditované obory těchto studijních programů podle jednotlivých fakult jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Z tabulky vyplývá, že FVL má akreditovaný jeden magisterský studijní program s jedním oborem, a jeden doktorský studijní program s 14 obory. FVHE má akreditovaný jeden bakalářský studijní program s jedním oborem, jeden navazující magisterský studijní program s jedním oborem, jeden magisterský studijní program s jedním oborem a jeden doktorský studijní program se 7 obory. FaF má akreditovaný jeden magisterský studijní program s jedním oborem a jeden doktorský studijní program se 4 obory.

Bakalářský a navazující magisterský studijní program

Bakalářský a navazující magisterský studijní program je uskutečňován na Fakultě veterinární hygieny a ekologie.

Na bakalářský studijní program Veterinární hygiena a ekologie v oboru Bezpečnost a kvalita potravin podalo v roce 2010 přihlášku ke studiu tohoto studijního programu 374 studentů a nastoupilo ke studiu 119 studentů, což představuje 3,1násobný převis přihlášek nad možnostmi k přijetí ke studiu. Na navazující magisterský studijní program s názvem Veterinární hygiena a ekologie v oboru Bezpečnost a kvalita potravin podalo v roce 2010 přihlášku 104 studentů a bylo přijato

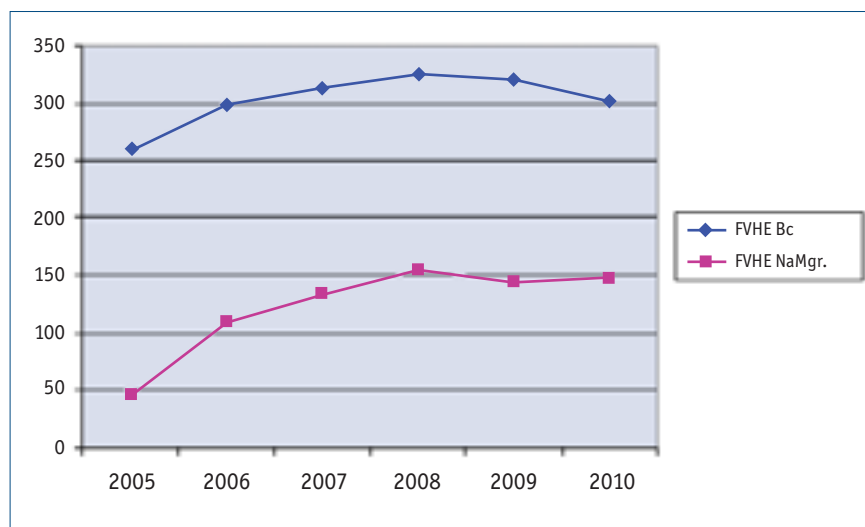
■ Výuka na Fakultě veterinárního lékařství

to a nastoupilo ke studiu 73 studentů, což představuje 1,4násobný převis přihlášek nad možnostmi k přijetí ke studiu.

Bakalářský studijní program studovalo v roce 2010 celkem 302 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 260 o 42, tj. o 16,2 %. Vývoj počtu studentů v bakalářském studijním programu od roku 2005 je uveden v grafu č. 5. Navazující magisterský studijní program studovalo celkem 146 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 46 o 100. Vývoj počtu studentů v navazujícím magisterském studijním programu od roku 2005 je uveden v grafu č. 5.

Z grafu vyplývá, že v bakalářském studijním programu počet studentů v posledních letech klesá, což je způsobeno

■ Graf č. 5: Počet studentů v bakalářském a navazujícím magisterském studijním programu

■ Tabulka č. 1: Akreditované studijní programy a obory Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

Souč. VŠ	Název studijního programu	Obor	Typ	Forma	Délka trvání (roky)	Cizí jazyk	Platnost akreditace
FVL	Veterinární lékařství	Veterinární lékařství	Mgr.	P	6		13. 12. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Normální a patologická morfologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Fyziologie a farmakologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Genetika a plemenitba zvířat	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Veterinární mikrobiologie a imunologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Veterinární parazitologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Veterinární chirurgie, ortopedie a zobrazovací diagnostika	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Reprodukce zvířat	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Choroby drůbeže	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Choroby prasat	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Choroby přežvýkavců	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVL	Veterinární lékařství	Choroby koní	DSP	P, K	4		1.11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Choroby psů a koček	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Choroby ptáků, plazů a drobných savců	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVL	Veterinární lékařství	Infekční choroby a epizootologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Bezpečnost a kvalita potravin	Bc.	P, K	3		1. 3. 2015
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Bezpečnost a kvalita potravin	NaMgr.	P	2		5. 5. 2015
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Veterinární hygiena a ekologie	Mgr.	P	6		13. 12. 2011
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Veterinární biochemie, chemie a biofyzika	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Choroby volně žijících zvířat a zvířat zoologických zahrad	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Výživa, dietetika hospodářských zvířat a hygiena vegetabilii	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Veterinární ekologie	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Veřejné veterinářství a ochrana zvířat	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Veterinární toxikologie a toxikologie potravin	DSP	P, K	4		1. 11. 2013
FVHE	Veterinární hygiena a ekologie	Hygiena a technologie potravin	DSP	P, K	4		1. 11. 2017
FaF	Farmacie	Farmacie	Mgr.	P	5		31. 10. 2015
FaF	Farmacie	Farmaceutická chemie	DSP	P, K	4		31. 12. 2017
FaF	Farmacie	Farmaceutická technologie – galenická farmacie	DSP	P, K	3		30. 12. 2013
FaF	Farmacie	Farmakognosie	DSP	P, K	3		30. 12. 2013
FaF	Farmacie	Farmakologie a toxikologie	DSP	P, K	3		30. 12. 2013

Vysvětlivky: FVL = Fakulta veterinárního lékařství, FVHE = Fakulta veterinární hygieny a ekologie, FaF = Farmaceutická fakulta, Bc. = bakalářský studijní program, NaMgr. = navazující magisterský studijní program, Mgr. = (dlouhý) magisterský studijní program, DSP = doktorský studijní program, P = forma prezenční, K = forma kombinovaná

■ Do oblasti vzdělávání patří i celoživotní vzdělávání

rostoucí náročností studia a tím vyšší neúspěšností studentů ve studiu. V navazujícím magisterském studijním programu po počátečním nárůstu studentů souvisejícím se zahájením studia v tomto oboru se počet studentů v posledních letech udržuje na konstantní úrovni.

Magisterský studijní program

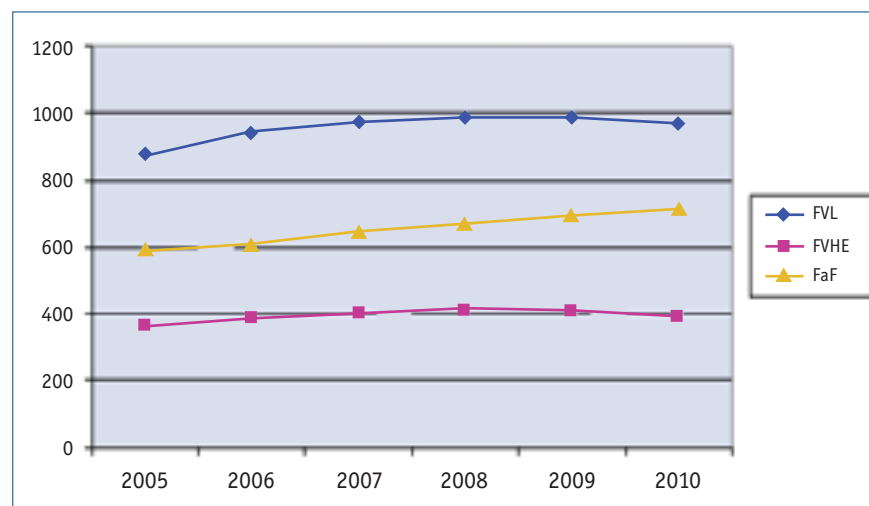
Magisterský studijní program je na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno uskutečňován na všech třech fakultách.

Na magisterský studijní program Veterinární lékařství v oboru Veterinární lékařství v roce 2010 podalo přihlášku 845 studentů a nastoupilo ke studiu 174 studentů, což představuje 4,9násobný převis přihlášek nad možnostmi k přijetí ke studiu. Na magisterský studijní program Veterinární hygiena a ekologie v oboru Veterinární hygiena a ekologie v roce 2010 podalo přihlášku 472 studentů a nastoupilo ke studiu 123 studentů, což představuje 3,8násobný převis přihlášek nad možnostmi k přijetí ke studiu. Na magisterský studijní program Farmacie v oboru Farmacie v roce 2010 podalo přihlášku 942 studentů a nastoupilo ke studiu 162 studentů, což představuje 5,8násobný převis přihlášek nad možnostmi k přijetí ke studiu.

Magisterský studijní obor Veterinární lékařství studovalo v roce 2010 celkem 969 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 873 o 96, tj. o 11,0 %. Magisterský studijní obor Veterinární hygiena a ekologie studovalo 391 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 360 o 31, tj. o 8,6 %. Magisterský studijní obor Farmacie studovalo 712 studentů. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 589 o 123, tj. o 20,9 %. Počet studentů v magisterských studijních programech od roku 2005 je uveden v grafu č. 6.

Z grafu je patrné, že na FVL docházelo k navýšení počtu studentů, což zvyšovalo zátěž zejména klinik při výuce klinických předmětů, v posledním roce byl tento trend zastaven a došlo k mírnému snížení počtu studentů. Na FaF počet studentů příliš nenarůstal, také zde v posledním roce došlo k mírnému poklesu počtu studentů. Na FVHE došlo k významnému nárůstu počtu studentů a tento nárůst pokračoval i v roce 2010. Celkově v dlouhých magisterských studijních programech ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet stu-

■ Graf č. 6: Počet studentů v magisterských studijních programech

dentů z 1 822 na 2 072, tj. o 250, což představuje nárůst počtu studentů v dlouhých magisterských studijních programech o 13,7 %.

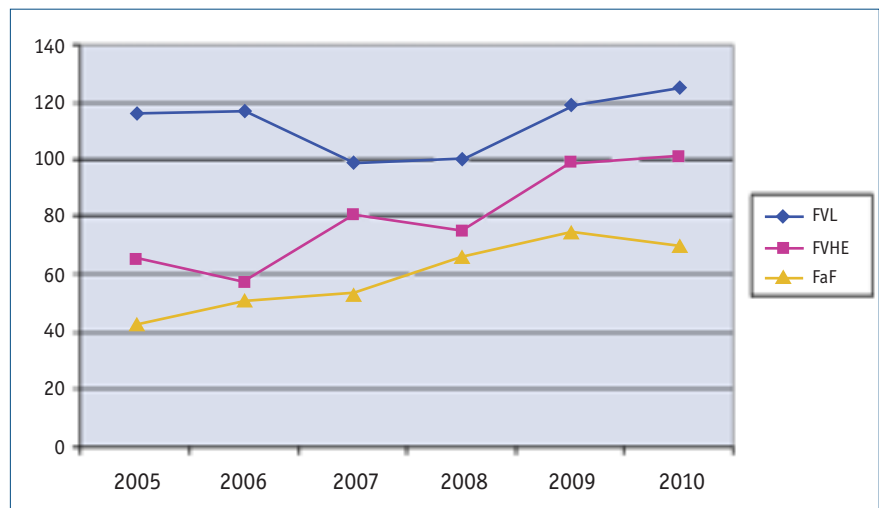
Doktorský studijní program

Doktorský studijní program je na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno uskutečňován na všech třech fakultách.

Na Fakultě veterinárního lékařství v roce 2010 podalo přihlášku do doktorského studijního programu 28 studentů a bylo přijato a nastoupilo ke studiu 24 studentů. Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie v roce 2010 podalo přihlášku do doktorského studijního programu 38 studentů a bylo přijato a nastoupilo ke studiu 34 studentů. Na Farmaceutické fakultě v roce 2010 podalo přihlášku do doktorského studijního programu 21 studentů a bylo přijato a nastoupilo ke studiu 19 studentů.

Doktorský studijní program Veterinární lékařství v roce 2010 studovalo 125 studentů (z toho 30 studentů studovalo déle než 4 roky). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 116 o 9, tj. o 7,8 %. Doktorský studijní program Veterinární hygiena a ekologie studovalo 101 studentů (z toho 4 studenti studovali déle než

■ Graf č. 7: Počet studentů v doktorských studijních programech

4 roky). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 65 o 36, tj. o 55,4 %. Doktorský studijní program Farmacie studovalo 70 studentů (z toho 15 studentů déle než 4 roky). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet studentů z 42 o 28, tj. o 66,7 %. Počet studentů v doktorských studijních programech od roku 2005 je uveden v grafu č. 7.

Z grafu je zřejmé, že počet studentů v doktorském studijním programu se na FVL dlouhodobě příliš neměnil. Na FVHE a v poměrné hodnotě ještě výraz-

něji na FaF byl zaznamenán nárůst počtu studentů doktorských studijních programů, což odpovídá trendu podporovanému MŠMT v posledních letech. Celkově na VFU Brno ve srovnání s rokem 2005 došlo k nárůstu počtu studentů DSP z 223 na 296, tj. o 32,7 %.

Prospěchová stipendia a stipendia studentů DSP

Prospěchová stipendia na univerzitě jsou vyplácena do průměru 1,5 studentům bakalářského, navazujícího magis-

■ Výuka Oftalmologie na Fakultě veterinárního lékařství

terského a magisterských studijních programů. V roce 2010 bylo vyplaceno 239 prospěchových stipendií. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet vyplacených prospěchových stipendií ze 186 o 53, tj. o 28,5 %. Z toho bylo vyplaceno 69 prospěchových stipendií studentům FVL, 48 stipendií studentům FVHE a 122 stipendií studentům FaF. Počet prospěchových stipendií v podílu k počtu studentů je uveden v grafu č. 8.

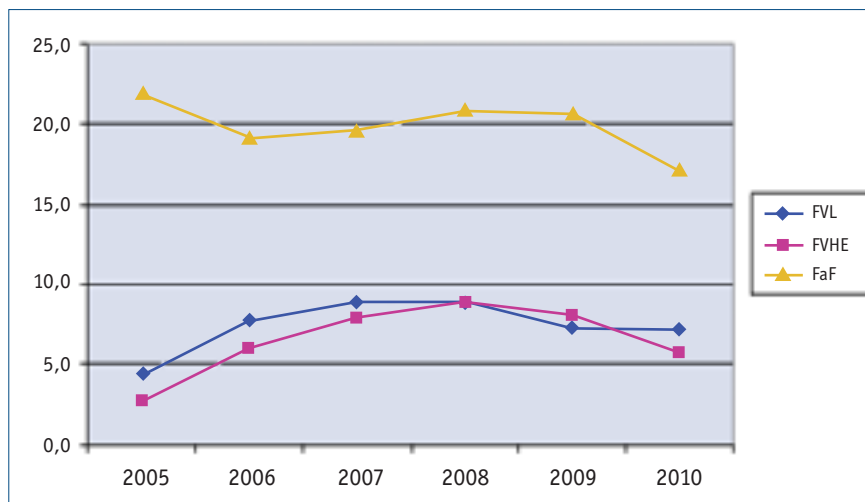
Z grafu vyplývá, že podíl prospěchových stipendií k počtu studentů je zejména na FVL a FVHE poměrně nízký, v roce 2010 byl na FVL 7,1 %, na FVHE pak na úrovni 5,7 %, na FaF je významně lepší a v roce 2010 se pohyboval okolo 17,1 % z celkového počtu studentů fakulty. Celkově na VFU Brno ve srovnání s rokem 2005 došlo k nárůstu podílu prospěchových stipendií k počtu studentů z 8,7 na 9,5 %, tj. navýšení podílu o 0 %.

Studenti doktorských studijních programů dostávají doktorandská stipendia, jejichž výše je ovlivňována množstvím finančních prostředků poskytovaných na tato stipendia z MŠMT. Tato stipendia nebyla ani v roce 2010 dostatečná, MŠMT však vyvíjí další aktivity k jejich alespoň částečnému navýšení v budoucím období.

Praktická výuka na Klinice přežvýkavců a prasat FVL

Graf č. 8: Podíl prospěchových stipendií k počtu studentů (v %)

Graf č. 9: Podíl počtu neplacených studentů k celkovému počtu studentů (v %)

Financování výuky

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno na vzdělávací činnost získává příspěvek od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, který vychází mj. z počtu studentů. Financování jsou v plné výši pouze studenti, kteří nestudují déle než standardní dobu studia plus jeden rok a dále studenti, kteří nepřesahují limit daný MŠMT. Rozdíl mezi počtem studentů a financovaným počtem studentů představuje počet studentů, na které příspěvek z MŠMT poskytován není. Celkově na VFU Brno bylo v roce 2010 132 neplacených studentů, což představuje 4,7 % studentů. V grafu č. 9 je uveden podíl počtu neplacených studentů k celkovému počtu studentů v % pro jednotlivé fakulty univerzity.

Z grafu vyplývá, že podíl neplacených studentů u FVL, FVHE i FaF v posledním roce stoupl, u FVL k 4 %, u FVHE nad 4 % a u FaF až na hodnotu nad 6 %. Vzestup hodnot není trendem pozitivním, protože způsobuje reálný pokles finančních prostředků na jednoho studenta.

Studium v cizím jazyce

Vedle výuky studijních programů v českém jazyce se uskutečňuje na univerzitě také výuka v jazyce anglickém. Na univerzitě byly v roce 2010 akreditovány studijní programy s výukou v anglickém jazyce: Veterinární lékařství (magisterský, doktorský), Veterinární hygiena a ekologie (magisterský, doktorský) a Farmacie (magisterský). Přehled akreditovaných studijních programů a oborů podle jednotlivých fakult s uvedením typu programu, formy studia, standardní délky trvání studia, výuky v cizím jazyce a doby platnosti akreditace je uveden v tabulce č. 2.

V magisterském studijním programu se výuka v anglickém jazyce uskutečňuje v celém šestiletém studiu studijního programu Veterinární lékařství a v roce 2010 končili studia první absolventi (6 absolventů), dále pokračovala výuka v angličtině ve studijním programu Farmacie a univerzita má akreditovaný studijní program v ang-

ličitně Veterinární hygiena a ekologie, u něhož se předpokládá zahájení výuky v roce 2011. Počet studentů s výukou v anglickém jazyce v roce 2010 byl na univerzitě 144. Z toho bylo v studijním programu Veterinární lékařství 124 studentů, studium ve studijním programu Veterinární hygiena a ekologie nebylo zahájeno, a v studijním programu Farmacie bylo 20 studentů. Vývoj počtu studentů ve studijních programech s výukou v angličtině je uveden v grafu č. 10.

Z grafu je zřejmé, že na FVL pokračuje velmi pozitivní trend rozšiřování výuky v anglickém jazyce, na FaF se výuka v anglickém jazyce začíná realizovat, FVHE tuto výuku teprve připravuje.

V doktorských studijních programech s výukou v angličtině je akreditováno 6 oborů na FVL a 7 oborů na FVHE, a žádný obor na FaF. Prozatím se do těchto oborů nepřihlásil žádný student.

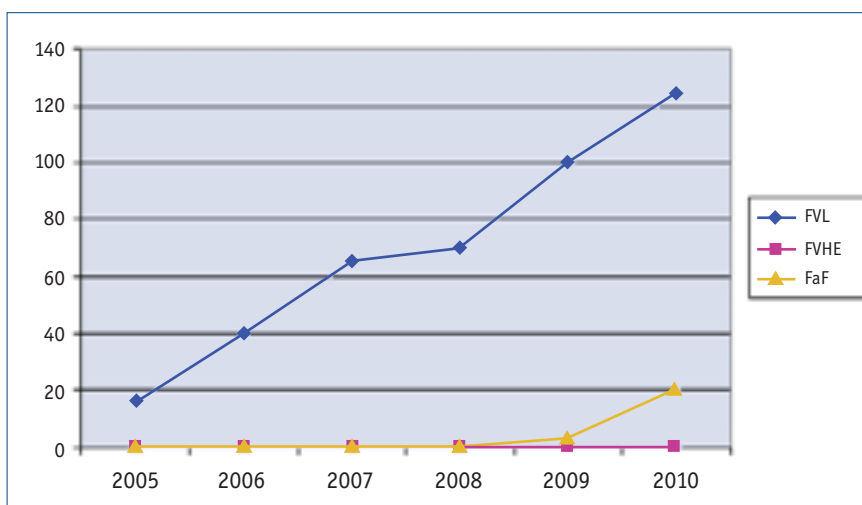
Absolventi

V roce 2010 úspěšně absolvovalo Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno 495 studentů, z toho 150 na FVL, 223 na FVHE a 122 na FaF. Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet absolventů univerzity v roce 2009 z 321 o 174, tj. o 54,2 %. Celkový počet absolventů univerzity pro jednotlivé fakulty za posledních 6 let je uveden v grafu č. 11.

■ Státnice na Ústavu hygieny a technologie mléka FVHE

■ Graf č. 10: Počet studentů v studijních programech s výukou v angličtině

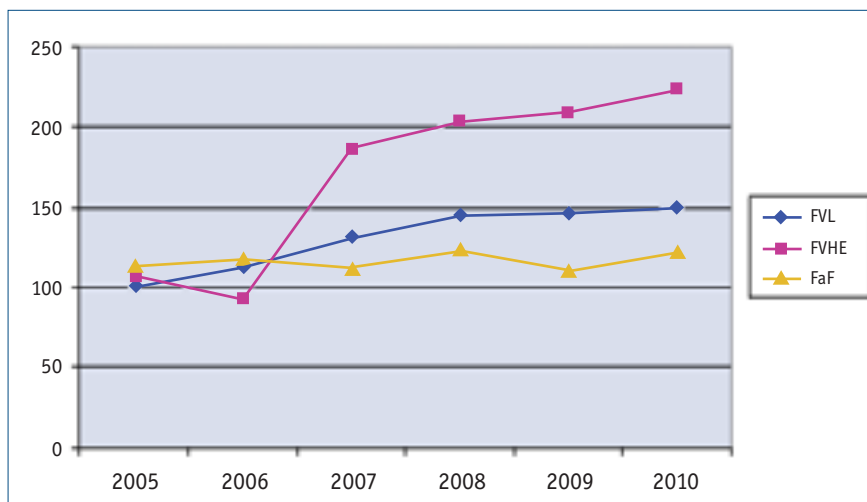

■ Tabulka č. 2: Akreditované studijní programy a obory Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

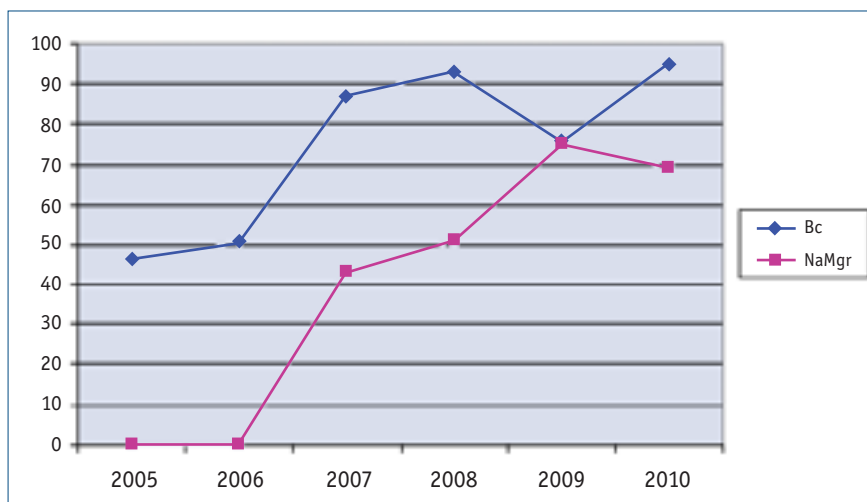
Souč. VŠ	Název studijního programu	Obor	Typ	Forma	Délka trvání (roky)	Cizí jazyk	Platnost akreditace
FVL	Veterinary Medicine	Veterinary Medicine	Mgr.	P	6	angl.	13. 12. 2013
FVL	Veterinary Medicine	Veterinary Microbiology and Immunology	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVL	Veterinary Medicine	Veterinary Parasitology	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVL	Veterinary Medicine	Dogs and Cats Diseases	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVL	Veterinary Medicine	Avian and Exotic Animal Diseases	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVL	Veterinary Medicine	Infectious Diseases and Veterinary Epidemiology	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Veterinary Hygiene and Ecology	Mgr.	P	6	angl.	13. 12. 2011
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Food Safety and Quality	Bc.	P, K	3	angl.	1. 3. 2015
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Food Safety and Quality	NaMgr.	P	2	angl.	5. 5. 2015
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Diseases of Wild and ZOO Animals	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Veterinary Ecology	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Veterinary Public Health and Animal Protection	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Veterinary Toxicology and Toxicology of Foodstuff	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2013
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Food Hygiene and Processing Technology	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Nutrition and Dietetics of Farm Animals and Hygiene of Plant Origin	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2017
FVHE	Veterinary Hygiene and Ecology	Veterinary Biochemistry, Chemistry and Biophysics	DSP	P, K	4	angl.	1. 11. 2013
FaF	Pharmacy	Pharmacy	Mgr.	P	5	angl.	31. 10. 2015

Vysvětlivky: FVL = Fakulta veterinárního lékařství, FVHE = Fakulta veterinární hygieny a ekologie, FaF = Farmaceutická fakulta, Bc. = bakalářský studijní program, NaMgr. = navazující magisterský studijní program, Mgr. = (dlouhý) magisterský studijní program, DSP = doktorský studijní program, P = forma prezenční, K = forma kombinovaná, angl. = angličtina

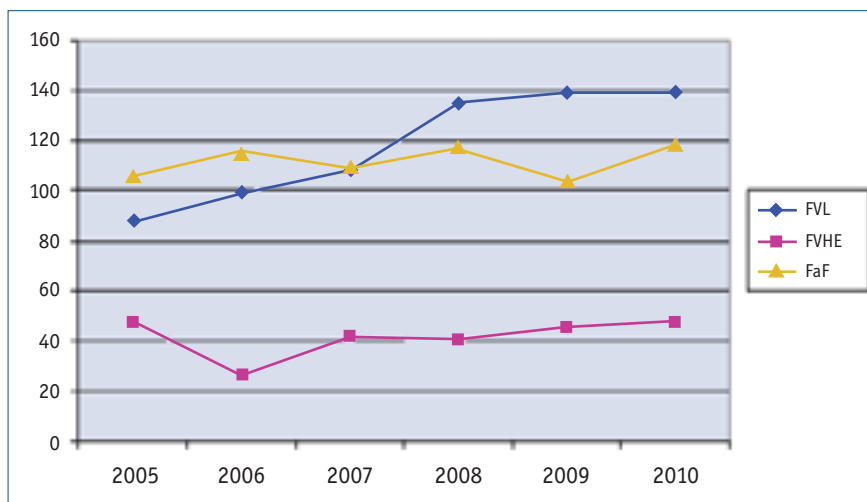
Graf č. 11: Celkový počet absolventů

Graf č. 12: Celkový počet absolventů bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu

Graf č. 13: Počet absolventů magisterského studijního programu

Z grafu vyplývá, že nejvyšší nárůst celkového počtu absolventů je na FVHE, který je určován zejména nárůstem počtu absolventů bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu, poté je nárůst počtu absolventů na FVL, nejnižší je na FaF.

Bakalářský studijní program v roce 2010 úspěšně absolvovalo 95 studentů (studium neúspěšně ukončilo 60 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet absolventů bakalářského studijního programu ze 46 o 49, tj. o více než 100 %. Navazující magisterský studijní program

úspěšně absolvovalo 69 studentů (studium neúspěšně ukončili 3 studenti). Ve srovnání s rokem 2007 stoupl počet studentů navazujícího magisterského studijního programu z 43 o 26, tj. o 60,5 %. Počet absolventů bakalářského studijního programu a navazujícího magisterského studijního programu za posledních 6 let je uveden v grafu č. 12.

Z grafu vyplývá výrazný nárůst absolventů bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu, který významně souvisí s prvními roky realizace obou studijních programů.

Magisterský studijní program na univerzitě v roce 2010 úspěšně celkově absolvovalo 304 absolventů (neúspěšně studium ukončilo 153 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet absolventů magisterského studijního programu ze 241 o 63, tj. o 26,1 %.

Magisterský studijní program na Fakultě veterinárního lékařství v roce 2010 úspěšně absolvovalo 139 studentů (studium neúspěšně ukončilo 54 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet absolventů magisterského studijního programu ze 88 o 51, tj. o 58,0 %. Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie magisterský studijní program úspěšně absolvovalo 47 studentů (studium neúspěšně ukončilo 65 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 se počet absolventů magisterského studijního programu nezměnil, tj. ze 47 byl nárůst 0 studentů, tj. o 0,0 %. Na Farmaceutické fakultě úspěšně absolvovalo magisterský studijní program 118 studentů (studium neúspěšně ukončilo 34 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 stoupl počet absolventů magisterského studijního programu ze 106 o 12, tj. o 11,3 %. Počet absolventů magisterských studijních programů za posledních 6 let pro jednotlivé fakulty univerzity je uveden v grafu č. 13.

Z grafu vyplývá, že počet absolventů magisterského studijního programu vzrostl za posledních 6 let na FVL výrazně, u FVHE se nezměnil, a u FaF mírně vzrostl.

Doktorský studijní program na univerzitě v roce 2010 úspěšně absolvovalo 27 absolventů (neúspěšně studium ukončilo 35 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 klesl počet absolventů doktorského studijního programu ze 34 o 7, tj. o 20,6 %.

Doktorský studijní program na Fakultě veterinárního lékařství úspěšně absolvovalo 11 studentů (neúspěšně ukončilo studium 13 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 klesl počet absolventů doktorského studijního programu z 12

■ Výuka na Fakultě veterinárního lékařství

o 1, tj. o 8,3 %. Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie doktorský studijní program úspěšně absolvovalo 12 studentů (neúspěšně ukončilo 17 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 klesl počet absolventů doktorského studijního programu z 14 o 2, tj. o 14,3 %. Na Farmaceutické fakultě doktorský studijní program úspěšně absolvovali 4 studenti (studium neúspěšně ukončilo 5 studentů). Ve srovnání s rokem 2005 klesl počet absolventů doktorského studijního programu ze 8 o 4, tj. o 50,0 %. Počet absolventů doktorských studijních programů za posledních 6 let

pro jednotlivé fakulty univerzity je uveden v grafu č. 14.

Z grafu vyplývá, že počet absolventů doktorského studijního programu výrazně kolísá na všech třech fakultách, nicméně je zřejmé, počet těchto absolventů na všech fakultách poklesl.

Absolventi Fakulty veterinárního lékařství tradičně nachází uplatnění zejména v soukromé veterinární praxi, kde poptávka po veterinární diagnostické, léčebné a preventivní činnosti, zejména v malé veterinární praxi je vysoká, takže vytváří velký prostor pro absolventy FVL.

Absolventi Fakulty veterinární hygieny a ekologie nachází tradičně uplatnění zejména ve státní správě ve veterinárním a potravinářském dozoru nad bezpečností a kvalitou potravin a také v potravinářských podnicích.

Absolventi Farmaceutické fakulty tradičně nachází největší uplatnění zejména v lékárnách, kde nabídka zaměstnání pro tyto absolventy je vysoká a vytváří dostatečnou kapacitu pro uplatňování absolventů Farmaceutické fakulty.

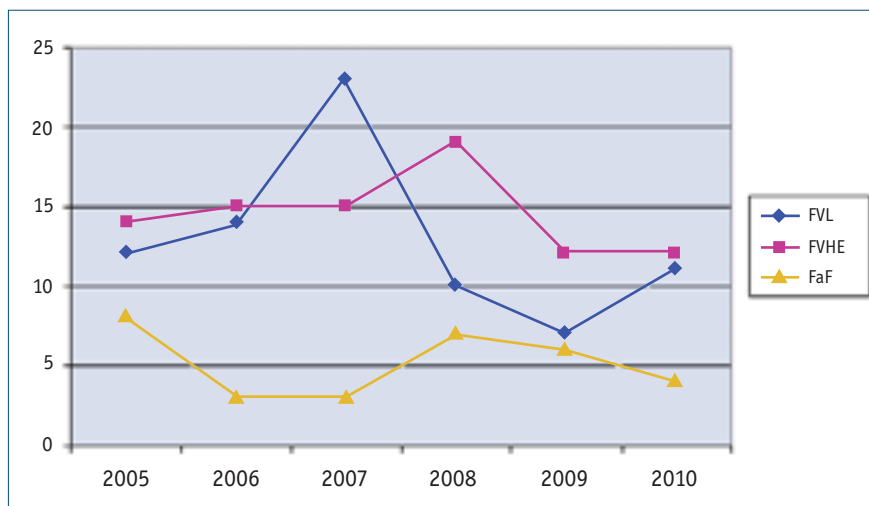
Závěr

Z uvedených údajů týkajících se studia na VFU Brno vyplývá, že zájem o studium na univerzitě v roce 2010 přesahoval 3,8x možnosti univerzity, počet studentů celkově včetně výuky v angličtině dosáhl hodnoty 2 960 (na FVL 1 218, na FVHE 940 a na FaF 802). Počet absolventů univerzity byl v roce 2010 včetně výuky v angličtině 501. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno také v roce 2010 úspěšně plnila své poslání jedinečné univerzitní instituce zaměřené na veterinární, hygienické a farmaceutické vzdělávání.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**

foto: archiv redakce

■ Graf č. 14: Počet absolventů doktorského studijního programu

Rozpočet univerzity pro rok 2011

Pro rok 2011 byl rozpočet pro ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci úsporných opatření vlády k redukování státního dluhu České republiky výrazně snížen, tak jako pro všechny další resorty řízené vládou České republiky. Propad rozpočtu pro vysoké školy ve srovnání s rokem 2010 tak byl okolo 2,3 miliardy Kč. Jednáním reprezentace českých vysokých škol, zejména České konference rektorů, s premiérem České vlády se podařilo při projednávání rozpočtu v Parlamentu České republiky tyto disproporce alespoň částečně snížit přesunem 1 miliardy Kč ve

čtem bodů získaných na základě výstupů z vědecké a výzkumné činnosti evidovaných v RIV, dále množství získaných účelových prostředků na vědu a výzkum, počet profesorů a docentů působících na vysoké škole, počet studentů DSP, počet absolventů DSP, mezinárodní působení vysoké školy vyjádřené počtem studentů cizinců na vysoké škole v magisterských a doktorských studijních programech, počtem samoplátců v magisterských a doktorských studijních programech, a počtem vyslaných a přijatých studentů v rámci mobility vysoké školy.

výkon vysoké školy vyjadřovaný počtem bodů získaných na základě výstupů z vědecké a výzkumné činnosti evidovaných v RIV, počet absolventů magisterských studijních programů, počet studentů doktorských studijních programů, počet absolventů doktorských studijních programů. S ohledem na poměrně velmi dobré parametry výkonu VFU Brno rozpočet na tzv. specifický výzkum pro rok 2011 poklesl pro VFU Brno jen minimálně (188 tis. Kč).

Součástí rozpočtu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno jsou také prostředky institucionální podpory výzkumným organizacím. Tyto prostředky byly dříve poskytovány VFU Brno na řešení výzkumných záměrů. Od roku 2010 došlo k změně přidělování těchto prostředků, a to tak, že byl určen postupný přechod od financování výzkumných záměrů na financování výzkumu za vědecko-výzkumný výkon vysoké školy vyjadřovaný počtem bodů získaných na základě výstupů z vědecké a výzkumné činnosti evidovaných v RIV. Prostředky na výzkumné záměry tak byly sníženy také pro rok 2011, a to o další třetinu, a tyto prostředky mohla vysoká škola získat na základě svého vědecko-výzkumného výkonu. Jestliže navýšení prostředků pro VFU Brno v rámci institucionální podpory výzkumným organizacím je pro rok 2011 okolo 16,1 mil Kč, je možné konstatovat, že VFU Brno svým velmi dobrým vědecko-výzkumným výkonem získává vyšší prostředků odpovídající jejímu vědeckému a výzkumnému výkonu a proto zde její rozpočet pro rok 2011 nepoklesl (naopak je zde mírný vzestup o přibližně 400 tis. Kč).

Celkově tak lze konstatovat, že i při úsporných opatřeních vlády pro rok 2011 by Veterinární a farmaceutické univerzita Brno dosáhla svým vysokým výkonem rozpočtu, ve kterém by se pokles finančních prostředků neprojevil. Takto je tomu jak v prostředcích na institucionální podporu výzkumným organizacím, tak i v prostředcích na specifický výzkum. V prostředcích na vzdělávání je pokles rozpočtu pro VFU Brno způsoben zejména poklesem počtu studentů a snížením prostředků v parametru A a zvýšením prostředků na parametr B3.

prospěch vysokých škol. Tímto opatřením se tak pokles rozpočtu pro vysoké školy přesunul z oblasti neřešitelného propadu do oblasti únosných úspor.

Tento pokles rozpočtu pro vysoké školy se promítl také do rozpočtu pro Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno. Ve srovnání s rokem 2010 rozpočet na vzdělávání v roce 2011 poklesl o 8,6 milionu korun. Tato část rozpočtu přidělována MŠMT pro VFU Brno je vypočítávána na základě tří parametrů, a to A, B2 a B3.

Parametr A zohledňuje počet studentů, normativ na studenta a koeficient ekonomické náročnosti studijního oboru.

Parametr B2 zohledňuje počet absolventů, normativ na absolventa podle úrovně studia (bakalář, magistr, Ph. D.) a případně další přepočty zohledňující preference, např. doby dosažení úspěšného ukončení studia.

Parametr B3 zohledňuje výkon vysoké školy v parametrech stanovených MŠMT. Těmito parametry jsou vědecko-výzkumný výkon vysoké školy vyjadřovaný po-

Základní myšlenkou pro další vývoj financování vysokých škol je oslabování parametru A a naopak posilování výkonnostního parametru B2 a zejména B3. Přidělování prostředků vysokým školám na základě jejich výkonu je trend pozitivní.

Další součástí rozpočtu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno jsou prostředky na tzv. specifický výzkum. To jsou prostředky přidělované MŠMT vysoké škole na uskutečňování výzkumné činnosti zejména studentů magisterských a doktorských studijních programů. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno prostředky na specifický výzkum realizuje prostřednictvím Interní grantové agentury VFU Brno, která přiděluje prostředky na konkrétní granty konkrétním řešitelům podle Pravidel pro poskytování účelové podpory na specifický výzkum VFU Brno. MŠMT vyšší těchto prostředků přiděluje na základě zhodnocení výkonnostních parametrů vysoké školy, jimiž jsou vědecko-výzkumný

■ text: **Vladimír Večerek**
rektor VFU Brno

Na VFU Brno studenti soutěží o výzkumné granty

Jako každý rok, tak i letos byly na VFU Brno koncem února vyhlášeny podmínky soutěže o účelovou podporu na specifický vysokoškolský výzkum, tedy na výzkum prováděný studenty akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů – IGA (Interní grantová agentura). Do uzávěrky podal přihlášku rekordní počet řešitelů z FVL 43, FVHE 30 a FaF 28, bohužel někteří nedodali přihlášky úplné a byli vyřazeni na samém začátku výběrového řízení. Celkový počet 101 přihlášek se zkorigoval na 94, které se dále posílají vybraným oponentům k posouzení. V polovině dubna Komise IGA vyhlásí výsledky soutěže a na letošní projekty rozdělí 10,2 milionu korun.

V roce 2010 Komise IGA VFU Brno vybrala z celkového počtu 90 přihlášených projektů 44 mezi které rozdělila 10,4 milionu korun. V současné době jsou všechny výzkumy hotové, řešitelé úspěšně obhájili svoje projekty na konferencích, které proběhly dne 15. prosince 2010 na všech fakultách, vyšel sborník shrnující všechny práce. Řešitelské týmy dokončují poslední z podmínek, kterou se zavázaly splnit – musí výsledky své práce publikovat ve vědeckém nebo v odborném časopisu.

„IGA 2010 byla pro mne, jakožto studentku prvního ročníku doktorského studia, novinka a mám díky ní spoustu nových odborných zkušeností a kontaktů. Musela jsem překonávat problémy jak při přípravě grantu, kde by se mi hodilo více času, tak během výzkumu, který se zpočátku nedařil, jak jsme potřebovali. Ale nakonec jsme se s tím vším poprali. Nyní čekáme, jestli nám otisknou výsledek v jednom zahraničním bulletinu a pracujeme na druhém článku. Grant mi tak pomohl, samozřejmě finančně, ale také pracovní,“ popsala svou zkušenost studentka DSP Mgr. Eva Prášková, která pracovala v týmu zkoumajícím vliv léčiv vypuštěných do českých toků na vodní organismy.

„V rámci prezentace výsledků našeho projektu IGA 2010 jsme měli možnost aktivně se zúčastnit mezinárodní konference Pigments in Food – Chemical, Biological and Technological Aspects, pořádanou společností Hungarian Chemists Society v Budapešti,“ říká studentka DSP Ing. A. Tauferová. Další členové řešitelského

■ Řešitelský tým projektu IGA 2010 v Budapešti

týmu Ing. M. Ošťádalová, Mgr. J. Pokorná a Mgr. P. Bartl dodávají, že na konferenci byly prezentovány nejnovější poznatky z oblasti barviv v potravinách, významných jak z pohledu technologického, tak i zdravotního. Potkali jsme se tam s vědci nejen z Evropy, ale i z Ameriky a Asie, ale zážitkem pro nás byla i prohlídka maďarské metropole.

IGA má na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno dlouholetou tradici. Účelem grantů je podpořit výzkum studentů, umožnit jim najít si zajímavá vědecká témata a vyzkoušet si výzkumnou práci. Někteří, kterým se podařilo získat a obhájit grant v předchozích letech, jsou již dnes zaměstnanci univerzity a podílí se na jejím vědeckém profilu. Jednou z nich je PharmDr. Ing. Radka Opatřilová Ph.D., proděkanka Farmaceutické fakulty VFU Brno. Díky grantu publikovala své první dva články v odborném recenzovaném časopise. „V roce 2001, v době svého studia v doktorském studijním programu Farmacie, jsem získala grant IGA VFU. Příprava grantové přihlášky, získání grantu a jeho realizace mne podpořilo v mé práci. Grant přispěl k rozvoji mé experimentální práce na Ústavu chemických léčiv, který se zabývá, mimo jiné, také přípravou, studiem a analýzou sloučenin s potenciálním účinkem na kardiovaskulární systém.“

Na závěr článku o projektu IGA VFU Brno se sluší poděkovat paní Marii Řehákové, která po mnoho let pracovala na rektorátě na oddělení VVZ a trpělivě vedla dokumentaci o projektech, nyní si užívá důchodu na své chaloupce.

Všem, kteří v letošní studentské soutěži uspějí a podporu na svůj výzkum dostanou, blahopřejeme a zároveň se těšíme na výsledky jejich vědeckého bádání.

■ text: **Hana Mášová**
Alexandr Průša
foto: archiv autorky

■ Doc. Pazourek zahajuje Konferenci IGA 2010 na FaF

Na Ústavu fyziologie byly předány certifikáty úspěšným absolventům vzdělávacích kurzů projektu Od fyziologie k medicíně

V loňském roce byla v rámci projektu ESF „Od fyziologie k medicíně – integrace vědy, výzkumu, odborného vzdělávání a praxe“ organizována série vzdělávacích kurzů. Kurzy probíhaly ve dvou cyklech v době zimního a letního semestru. První cyklus zaměřený na vědu, výzkum, vzdělávání a mezinárodní uplatnění se uskutečnil v únoru až květnu 2010 (Vita Universitatis, č. 5, 2010), druhý cyklus orientovaný na vědu, výzkum a praxi zahrnoval oblast diagnostiky, humánní a veterinární medicíny a byl realizován od října do prosince loňského roku.

Vzdělávací semináře a navazující praxe na téma Laboratorní diagnostika byly organizovány Ústavem fyziologie a Centrální klinickou laboratoří FVL VFU Brno ve spolupráci s Masarykovým onkologickým ústavem v Brně ve čtyřech říjnových termínech. Dopolední diskusní přednášky se zabývaly základními parametry hematologického vyšetření s odpovídajícími fyziologickými a patofyziologickými aspekty, dále vyšetřeními dalších biologických tekutin a odpovídající diagnostikou. Důraz byl kladen na externí hodnocení kvality jednotlivých laboratoří. Účastníci si tyto postupy sami vyzkoušeli, a to interaktivní formou, kdy si vytvořili týmy a vyhodnocovali vzorové příklady pro externí hodnocení kvality. Vedle zhodnocení diferenciálního rozpočtu bílých krvinek pacienta museli správně vyplnit odpovídající formulář a v daném čase odeslat na posouzení. Diskuse nepřesností a vyhlášení nejlepšího laboratorního týmu proběhlo na závěr praktického cvičení, ve kterém byli účastníci seznámeni s celou řadou diagnostických metod. V hematologické části byl hodnocen a diskutován především krevní obraz, v imuno hematologické části krevní skupiny a krevní transfuze, nakonec biochemické parametry vyšetření krevní plazmy a byl zhodnocen močový sediment zadaný přímo účastníky projektu (obr. 1). Exkurze pracovištěm Oddělení laboratorní medicíny uzavírala říjnové vzdělávací kurzy (obr. 2). Jako pro každé vzdělávací téma projektu byla i pro laboratorní diagnostiku připravena publikace, která kromě diagnostiky humánní obsahuje také segment veterinární (Dubská, L.

et al. 2010: Laboratorní diagnostika, VFU Brno, 85 stran, ISBN 978-80-7305-116-7).

V listopadových kurzech věnovaných humánní medicíně ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Brno a Úrazovou nemocnicí Brno se účastníci seznámili s nejmodernějšími postupy především v oblasti kardiolo-

gie, endoskopie v gastroenterologii a septických stavů. V seminární části ve Fakultní nemocnici Brno byly představeny současné postupy v kardiologii (klinická diagnostika a zobrazovací techniky), v invazivní kardiologii (implantace permanentních kardiostimulátorů a kardioverterů-defibrilá-

■ Obr. 1: Automatizované hodnocení močového sedimentu

■ Obr. 2: Exkurze v Oddělení laboratorní medicíny MOÚ

torů) a další postupy při stabilizaci a léčbě akutních stavů v kardiologii. Po názorné instruktáži si účastníci vyzkoušeli aktuální postupy při kardiiovaskulární resuscitaci. Praktická část byla doplněna exkurzí do kardiocentrály, na operační sály a demonstrací nejmodernějších přístrojů využívaných pro monitoring stavu pacienta s odborným výkladem praktikujících lékařů (obr. 3). Účastníci dostali také možnost přímého náhledu na zákroky při zavádění kardiostimulátoru pacientovi. S patofyziologií, diagnostikou a léčbou septických stavů byli účastníci seznámeni na semináři před vlastní exkurzí v Úrazové nemocnici Brno. Ta zahrnovala jednak návštěvu laboratorního a diagnostického zázemí, kde si účastníci zopakovali svoje znalosti z předchozích kurzů a propojili je s navazujícími medicínskými postupy. Další odborný výklad byl zaměřen na vyšetřovací a léčebné metody v gastroenterologii. Poté byly předvedeny jednotlivé typy endoskopů a manipulace s nimi, kterou si účastníci sami vyzkoušeli. Následovala demonstrace vyšetřovacích a léčebných metod v chirurgii, zejména laparoskopie, artroskopie, bronchoskopie a torakoskopie. Velká pozornost byla věnována také patofyziologii, diagnostice a léčbě septických stavů, které jsou nejčastější a nejzávažnější komplikací v traumatologii, chirurgii a v průběhu intenzivní péče obecně. K tematice septických stavů byla vydána speciální publikace (Svoboda, P. et al. 2010: Patofyziologie, diagnostika a léčba septických stavů, VFU Brno, 79 stran, ISBN 978-80-7305-130-3), která doplnila projektovou publikaci k listopadovým kurzům (Kantorová, I. et al. 2010: Moderní medicína na začátku 21. století, VFU Brno, 74 stran, ISBN 978-80-7305-129-7).

Prosincové kurzy byly věnovány závěrečnému tématu, a to fyziologii, patofyziologii a veterinární medicíně. Vybrána byla atraktivní oblast klinické fyziologie dostihových koní, a to ve spolupráci Ústavu fyziologie s Klinikou chorob koní FVL VFU Brno. V úvodním semináři byly probrány základní zátěžové a adaptační parametry u plnokrevníků, patofyziologické aspekty a související diagnostické a léčebné postupy. Přednášková část byla doplněna diskusním příspěvkem trenéra dostihových koní MVDr. Čestmíra Olehly, absolventa VFU Brno a trenéra legendárního Železníka a Registany. V navazující praktické části byly demonstrovány zátěžové testy a monitoring fyziologických funkcí koně s využitím trenážeru. Účastníci si pod dohledem odborníků vyzkoušeli vlastní hodnocení

■ Obr. 3: Exkurze na operační sál FN Brno s odborným výkladem

exteriéru koně s ohledem na jeho další výkonnostní využití. Poté byl předveden systém pro snímání srdeční frekvence při zátěži koně s GPS systémem, který byl umístěn do podbřišníku koně a pořízený záznam byl poté vyhodnocován z hlediska fyziologie, výkonnosti a tréninku daného koně. Na závěr byly demonstrovány odlišné postupy při výcviku koní v závislosti na jejich specializaci (sprinter, vytrvalec, skokan atd.) a výkonnostním potenciálu koně daném fyziologickými předpoklady. Vzdělávací kurzy byly korunovány vzpomínkovým příspěvkem na trénink a výkon Železníka, čtyřnásobného vítěze Velké pardubické. Také k těmto kurzům byla vydána projektová publikace (Hanák, J., Olehla, Č. 2010: Klinická fyziologie a trénink dostihového koně, VFU Brno, 135 stran, ISBN 978-80-7305-131-0).

V lednu 2011 proběhlo zhodnocení kurzů v regionu Brno za rok 2010 a byli zveřej-

něni úspěšní absolventi. Z celkového počtu 75, který byl limitován možností hands-on experience, jich získalo certifikát o úspěšném absolvování 68. Certifikáty byly předány v průběhu února 2011 na Ústavu fyziologie garantem projektu (obr. 4).

V letošním roce pokračuje projekt Od fyziologie k medicíně vzdělávacími aktivitami pro cílovou skupinu v regionu Olomouc, které jsou organizovány partnerským pracovištěm VFU Brno, Univerzitou Palackého Olomouc. V závěrečném roce projektu se všichni aktivní i pasivní účastníci budou moci setkat na mezinárodní konferenci na jaře 2012.

Informace o projektu, elektronické verze publikací, fotogalerie a další materiály jsou dostupné na <http://cit.vfu.cz/fyziolmed>.

■ text: **Eva Matalová, Jaroslav Doubek**
foto: archiv autorů

■ Obr. 4: Úspěšným absolventům byly předány certifikáty

Biologové naší univerzity bádají v Kostarice II, přednosta napaden kojoty

Ve Vita Universitatis 1/2010 jsme detailně popisovali naše terénní výzkumné pobyty v Kostarice v letech 1998, 2004 a 2009. V závěru článku jsme informovali, že na další studijní pobyt v této zemi se chystáme v r. 2010. Nedávno jsme se z něj vrátili a plni dojmů můžeme stručně popsat naši letošní anabázi, jejímž cílem bylo studovat ektoparazity ptáků vysokohorských biotopů Kostariky.

Z naší univerzity se z Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE expedice zúčastnili prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., RNDr. Oldřich Sychra, PhD. a Ing. Filip Kounek, z Ústavu biologie obratlovců AV ČR Ing. Miroslav Čapek, CSc. Terénní výzkum byl naplánován na srpen a již úvodem je možné napsat, že se velmi vydařil. Působili jsme ve třech lokalitách a celkem jsem odchytili a vyšetřili 689 ptáků 95 druhů. Ektoparazitů – roztočů, všenek, blech a dalších bylo tolik, že jsme se jich zatím nedopočetali, ani co se týká jedinců, ani co se týká druhů. To bude následně úkolem naší laboratorní práce. K minulému výčtu námi nově posaných druhů z Kostariky (Vita Universitatis 1/2010) můžeme již nyní přidat všenku *Tyranniphlopterus toledo* Sychra, 2010 z pipulky dlouhoocasé (*Chiroxiphia linearis*), překvapivě hojně chytané na úbočí Cordillera de Guanacaste.

Letos jsme hned po příletu výzkum zahájili přejezdem do vesnice Sacramento ve výšce 2 400 m n. m., která je poslední výspou civilizace před vstupem do Národního parku Braulio Carillo. V tom-

Naše výzkumná skupina a štáb kostarické televize Canal 6. Vlevo nahoře Ivan Literák, vpravo nahoře Miroslav Čapek a Filip Kounek

to národním parku v sektoru vulkánu Barva jsme záhy roztáhli síť a začali chytat a vyšetřovat. Neobvyklé zážitky se jen hrnuly: Ubytování jsme byli v Sacramento v Cabañas Tamarak a při příjezdu k tomuto zařízení nás vítala česká vlajka na bráně. Ubytování jsme domlouvali předem přes internet a již při tomto kontaktu se nám náš budoucí ubytovatel señor Jorge Poveda zdál neobvykle vstřícný. Po příjezdu se nám tento pán ve věku 72 let plně věnoval a díky němu bylo logistické zázemí pro naši práci vskutku vynikající. Jeho vstřícnost jsme ocenili ještě víc, když jsme se dověděli, že se jedná o bývalého člena kostarické vlády, že pro kostarickou vládu

dlouho pracoval v Panamě a že si dobře vzpomíná na setkání s naším prezidentem Havlem ve Washingtonu. Z tohoto setkání měl dokonce památeční fotografii.

Po několika dnech pobytu na lokalitě nás señor Jorge Poveda šokoval sdělením, že se mu podařilo přesvědčit o významnosti naší činnosti kostarickou televizi, která přijede natočit šot o našem výzkumu do denních zpráv. Tak se i stalo. Štáb kostarické televize Canal 6 přijel v ranních hodinách na výzkumnou lokalitu do NP Braulio Carillo, kde jsme působili, a strávil s námi téměř celé dopoledne. Nezapomněli jsme je upozornit, že kolem odchytych sítí obchází kromě nás

Pohled z vrcholu Cerro de la Muerte na blízké vrcholky Cordillera de Talamanca a vzdálené panorama Cordillera Central (vpravo kouřící sopka Turrialba)

i puma, jejíž čerstvé stopy jsme našli otisknuté v hlíně v bezprostřední blízkosti sítí. Uvažovali jsme i o jaguárovi, ale mezitím jsme se setkali s kostarickou zooložkou studující velké šelmy, která nám jednoznačně zdůvodnila, že v tomto případě šlo o pumu, a ne o jaguára. Štáb televize odjel a natočený materiál sestříhal. Ten den ve večerních zprávách a pak ještě několikrát během dalšího dne proběhl televizí asi tříminutový šot, jak biologové z naší univerzity v Česku studují ektoparazity ptáků v Kostarice.

V první lokalitě jsme strávili 10 dní a poslední den jsme si vyčlenili na zoologický průzkum širšího terénu kolem naší výzkumné lokality. Oldřich Sychra, Filip Kounek a Mirek Čapek se vydali jedním směrem, Ivan Literák druhým směrem, odpoledne jsme se vrátili na stanici strážců národního parku a sdělili si dojmy. Z šelem jsme kromě stop pumy zaznamenali na lokalitě také velkou černou kunu hyrare (*Eira barbara*) a zahlédli dva plaché kojoty, kteří rychle přeběhli přes cestu. Oldřich, Filip a Mirek se poté pomalu vraceli k ubytovně a Ivan ještě vyrazil pozorovat ptáky na starou opuštěnou farmu nacházející se v bezprostřední blízkosti národního parku.

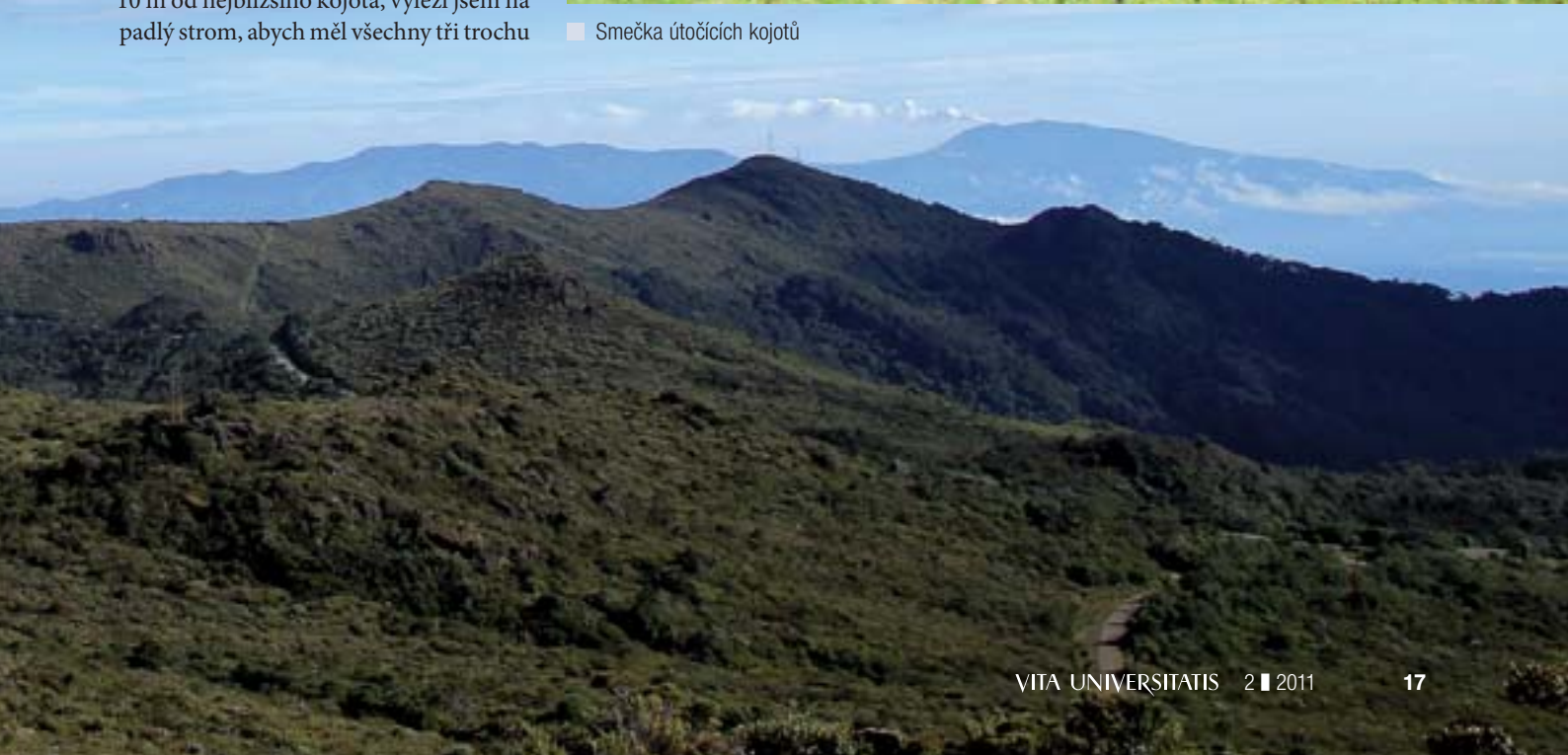
„Po několika stech metrech popocházení přes starou farmu jsem na loučce u jezírka zahlédl tři hnědé objekty. Přiložil jsem dalekohled k očím a vidím tři spící kojoty,“ říká Ivan Literák. „Na detailní pozorování nebo fotografování to bylo přece jenom daleko, a tak jsem se rozhodl ke kojotům přiblížit. Měl jsem dobrý vítr, kojoti spali a kolem loučky bujel dílem prales, dílem tam stály solitérní stromy, za které se dalo skrýt. Plíživě jsem se přiblížil až na asi 10 m od nejbližšího kojota, vylezl jsem na padlý strom, abych měl všechny tři trochu

■ Klíště pod okem pipilo kaštanovotýlého (*Buarremon brunneinucha*)

■ Smečka útočících kojotů

z nadhledu, a začal fotit. Cvakání závěrky vzbudilo prvního kojota. Zvedl se, podíval se na mě a k mému obrovskému překvapení neprchl vyděšeně do pralesa, ale poodešel k jezírku a pak zvolna přešel do pralesa. Mezitím se vzbudili i další dva a ani oni bezhlavě neprchli, jak jsem očekával. Poněkud nedůvěřivě na mě sice koukali, ale zůstávali na místě. Vtom se z pralesa vrátil první kojot a všichni tři se radostně vítali, olizovali se a vrtěli ocasy. Příjemná idyla do chvíle, než se zřejmě nejstarší a nejzkušenější kojot (vůdce smečky) rozhodl řešit mou přítomnost. Zatvářil se velmi nevraživě, sklopil uši a jeho dva souputníci jako na povel vytvořili pravé a levé křídlo úderné jednotky, takto se ke mně začali nekompromisně blížit,“ pokračuje ve vyprávění Ivan Literák. Za standardní očekávanou reakci by se dalo považovat,

■ Oldřich Sychra pracuje v terénní laboratoři

že plachá velká zvířata, jako jsou kojoti, navíc člověkem na farmách pronásledovaní, co nejrychleji zmizí, když se nablíží ke objeví člověk.

„To už jsem neuseděl. Když se přiblížili na méně než 8 metrů, postavil jsem se, jak nejvýš jsem mohl, rozpažil, upřeně jsem hleděl na nejagresivnějšího kojota uprostřed a mocně jsem neartikulovaně zakřičel. Teď kojoti zaváhali, zastavili se, mně bušilo srdce v napjatém očekávání

věcí příštích, pak se otočili a zvolna odešli (neodběhli!) do pralesa. Srdce mi bušilo dál, trochu se chvěly nohy a já si uvědomil, že mě potkalo něco vskutku výjimečného,“ končí své vyprávění Ivan Literák, který v té chvíli „útok“ kojotů za nijak zvlášť nebezpečný nepovažoval. Po vyprávění tohoto příběhu kolegům z ústavu biologie se doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc., zamyslel a říká: „Víš, já bych to nepodceňoval, v loňském roce dva kojoti napadli a zabili 19letou turistku v kanadském národním parku Cape Breton Highlands National Park. Byl kolem toho docela poprask, protože se jednalo o celkem známou folkovou zpěvačku Taylor Mitchellovou.“ Takže pozor na kojoty!

Po odjezdu z vulkánu Barva jsme ve výzkumech pokračovali ve výškách nad 3 000 m n.m. v oblasti Cerro de la

zvem La Amistad. Opět jsme se ubytovali na hranici civilizace – na kávové plantáži u obce Progreso. Majitel plantáže nám s hrdoostí oznamoval, že produkuje organickou (u nás bychom řekli spíš ekologickou) kávu a že s produkcí organické kávy začal jako první ve Střední Americe. Nyní exportuje hlavně do Kanady, ale má zájem proniknout i na evropské trhy. Mimo produkci kávy provozuje i ekoturistiku a my jsme pro práci úspěšně využili jeho zázemí pro ekoturisty. V době našeho pobytu se domlouvaly pobyty turistů ze Švýcarska a Francie. Přestože jsme zde několikrát kruté zmokli (přece jen v létě panuje v Kostarice období dešťů), podařilo se získat dostatečně reprezentativní vzorek ptáků k vyšetření a i nálezy byly zajímavé. Např. v této lokalitě se na rozdíl od předcházejících dvou nacházely na

■ „Vulkanický Janek“ – strnadec vulkánový (*Junco vulcani*) na vrcholu Cerro de la Muerte

Muerte (Hora smrti) při horní hranici lesa (Národní park Tapantí). Nad touto hranicí už je pásmo párama. Vrchol Cerro de la Muerte (3 451 m n.m.) je zřejmě z pohledu místních telekomunikačních strategicky umístěn a je pokryt různými stožáry a vysílači. Na těchto místech jsme měli spadenou na „vulkanického Janka“ – strnadce vulkánového (*Junco vulcani*), ptáka, který je endemický pouze v Kostarice a Panamě a žije výhradně na vrcholech hor podobně jako pěvuška podhorní (*Prunella colaris*) v Evropě. Pro radost jsme dva vulkanické Janky na vrcholu Cerro de la Muerte skutečně chytli.

Poslední lokalitou, na které jsme působili, byla Zona Protectora Las Tablas na kostaricko-panamské hranici. Toto území je součástí rozsáhlého horského chráněného území na obou stranách hranice s ná-

ptácích poměrně hojně oranžovočervené larvy roztočů z čeledi Trombiculidae.

Měsíc pobytu uplynul, vracíme se přes Guápiles, kde jsme navštívili našeho absolventa a příznivce MVDr. Bernarda Calva Rodrígueza, a přes hlavní město San José do Alajuely a z mezinárodního letiště Juan Santamaría odlétáme zpět do Česka. Ptáky jsme vyšetřovali neinvazivně – zase jsme je poušteli zpět do přírody, výzkum byl povolen patričním kostarickým úřadem, tj. Ministerstvem životního prostředí, energie a telekomunikačních (MINAET), a i nadále úzce spolupracujeme s institucí dokumentující biodiverzitu Kostariky INBio (Instituto de Biodiversidad). Ektoparazity nyní zpracováváme v našich laboratořích. Věříme, že je to důstojný příspěvek naší univerzity k Roku biodiverzity, který na r. 2010 vyhlásila OSN.

■ Oldřich Sychra při kontrole sítí, v pozadí vrchol Cerro de la Muerte

■ **text: prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.**
RNDr. Oldřich Sychra, Ph.D.
*Ústav biologie a chorob volně
žijících zvířat FVHE*
foto: autoři

■ Jeden z nejmenších vyšetřovaných ptáků kolibřík ohnivobradý (Panterpe insignis)

Hygienici v Kulmbachu

O Výzkumném ústavu masa v Kulmbachu se říká, že je Mekkou masného průmyslu. Sídlí na Baumann strasse, kde najdeme také hlavní sídlo společnosti RAPS, střední odbornou škola masného průmyslu, naproti výzkumnému ústavu jsou i jatky a podnik s masnou výrobou a prodejnou. Kulmbach je krásné městečko nedaleko Chebu. Zůstalo po druhé světové válce v Německu jedním z nejzachovalejších. Spojenecké armády se prý při náletech i bombardování velmi snažily, aby ho nepoškodily. Říká se, že bylo pro vojáky nesmírným lákadlem. Je v něm na osmnáct pivovarů a traduje se, že zde čepují nejlepší bavorská

který vysvětlil vliv chladu na metabolismus organismů, zavedl termíny denního příjmu bílkovin, byl expertem v oblasti národní výživy a jako jeden z prvních se zabýval globální potravinovou bezpečností. V roce 1891 převzal vedení oboru hygieny na Friedrich-Wilhelm University Berlin jako žák a nástupce Roberta Kocha. MRI dnes sleduje celou vertikálu potravinového řetězce masa od farmy až ke spotřebiteli – sledování vlivů na růst zvířat, kvalitu a bezpečnost masa, systémy řízení ve všech fázích výroby, stanovení kritérií pro hodnocení jatečně upravených těl (k němu je na ústavu instalován dokonce i speciálně

kořenících přípravků a směsí (v jarní sezóně až 200 tun) a ve výrobním portfoliu společnosti je na 20 tisíc výrobků. Každý výrobce má svoje receptury na své výrobky, svoje složení koření, které mu firma RAPS jen pro něho vyrobí a dodá. Většina kořenících směsí je testována v podnikové masné dílně, kuchyni a laboratořích.

Společnost RAPS zaměstnává okolo šesti set pracovníků a vlastní distribuční společnosti po celém světě. Firmu založil v Hamburku v roce 1924 lékárník Adalbert Raps jako obchod s chemikáliemi, léčivými rostlinnými extrakty a potravinářskými výrobky. V roce 1943 se rozhodl, že svoji firmu po bombardování přestěhuje do Kulmbachu. Dnešní podnik má jen Kulbachu 5 samostatných závodů. Ten hlavní je relativně nový, ale znovu přestává kapacitně stačit. Podnik zkrátka stále roste. Nový zcela automatický sklad zboží ukrývá kořenící směsi za 40 milionů euro. Venku stojí věže pojmu za dalších 20 milionů euro nejpoužívanějšího koření z celého světa (pepř, kmín, muškát atd.) a ve skladech je uloženo dalších 250 druhů aditiv a 130 extraktů. Směsi se míchájí zcela automaticky na šesti karuselech s celkem 66 dávkovači sypkého koření, nosičů a přísad. Stačí jenom zadat číslo zákazníka, kód výrobku a pozorovat, jak se váš vozík sám rozjede po hale, zastavuje přesně u dávkovačů, aby nakonec náklad vysypal do desintegrátorů, které vše homogenizují a připraví pro finální balení. Vážíme si především toho, že se nám na obou pracovištích výborně věnovali. Hlavním cílem naší říjnové návštěvy ale nebylo jen prohlédnout si podniky, seznámit se s technologiemi a technikou na špičkové úrovni, ale především otevřít dveře všem, kteří budou mít o spolupráci či dokonce o zaměstnání v Německu zájem. K vám, kteří si již své studijní pobyty či prázdninové praxe v Kulmbachu na místě dohodli, mám prosbu – až se vrátíte, ventilujte své pocity a zkušenosti všem ostatním. Budete mít pak stejně dobrý pocit, jako skupinka českých kolegů, kteří dnes vedou vývoj u Rapsů, a kteří možná svým příkladem zapálili i vás.

■ Výprava z FVHE před budovou MRI v Kulmbachu

piva. Možná proto, že jsou zde vydatné zdroje výborné vody a čisté prostředí. Kulmbach totiž leží na soutoku řek Roter Main a Weisse Main, pramenící nedaleko v přírodních parcích Fichtelgebirge a Frankenwald. Místo, kde se obě řeky spojují, se nazývá Steinhausen a je zde umístěn Bavorský úřad pro životní prostředí. Vybral si své sídlo opravdu dobře. Federální výzkumný ústav pro maso v Kulmbachu je na druhé straně města. Hledejte ho ale jako Max Rubner Institut (MRI). Proč toto jméno? Max Rubner byl významným německým vědcem,

upravený počítačový tomograf), metody pro rychlé posuzování masa, řízení a hodnocení technologických procesů a nových technických zařízení, vlivů na mikroskopický obraz masa, startovací kultury v masných výrobcích aj. Druhou firmou, kterou jsme navštívili (i když v obráceném pořadí) byla společnost RAPS, která je dnes patří k největším a nej kvalitnějším výrobcům koření a kořenících směsí na světě. Samozřejmě, že jeho velkým, asi i klíčovým odběratelem je sektor masného průmyslu. Závodem projde denně 100 tun koření a různých

■ text: Ladislav Steinhauser
foto: archiv autora

Studenti anglického studijního programu na FaF

Farmaceutická fakulta spustila svůj anglický program v akademickém roce 2009/10. V letošním akademickém roce se počet přijatých zvýšil pětinašobně a přišel tak čas zjistit, jak se u nás novým studentům po prvním semestru líbí. I když máme představu, jak bychom jako fakulta a univerzita chtěli na studenty působit, ověřit si to můžeme jenom tak, že se zeptáme. Udělali jste to jedno úterý v březnu, když byli studenti zrovna plní zážitků z cvičení z organické chemie.

Hezký den a díky, že jste si udělali čas. První otázku asi čekáte – proč jste si vybrali zrovna naši fakultu?

Georgios: Kamarád mně vás doporučil, že máte solidní laboratoře a tak.

Elli: Taky protože tady mám kamarády a proto, že je tady dobrý noční život...

Fakt je?

Suha: No jasně!

Elli: Tak třeba kluby jsou na Kypru lepší, ale tady spousta studentů a ti se navzájem znají, protože Brno zase není tak velké.

Suha: A to je každý týden něco: farmaceutická party, veterinární party...

A držíte se jako zahraniční studenti spolu, nebo se mícháte s českými?

Suha: Ze začátku jsme chodili jenom spolu, ale teď už se mísíme.

Theo: A nejenom s Čechy, taky je tady spousta studentů třeba na Erasmu.

Elli: Ona většina českých studentů nemluví anglicky. Ale ti, co mluví, stojí za to.

A vy už se česky trochu domluvíte?

Georgios: Tak pár slov znám, ale to by nešlo otisknout.

A když teď máte za sebou první semestr, co říkáte na studium?

Elli: Ze začátku toho bylo moc, člověk si musel zvykat na město a na celý ten systém...

Suha: Nejlepší to bylo v půlce. Protože nakonec přišly ty zkoušky.

Asi mně neřeknete, která byla nejhorší, že?

Suha: To ne.

Elli: Ale milujeme docenta Babulu. To tam určitě napište.

Tak jo. A proč?

Suha: On je prostě nejlepší.

Studenti ASP Pharmacy po přednášce. Zleva: Angelos Mantzaris, Theodoros Kotseridis, Georgios Spiliopoulos

Elli: Nemá chybu. On všechno ví.

Suha: A je fešák.

Elli: A ten hlas!

Georgios: Já ho taky miluju, ale on nás asi někdy musí už mít plné zuby. Ale jinak se mně líbí, že se s námi učitelé baví. Když jim člověk napíše nebo o něco požádá, tak mu vyjdou vstříc. Většinou.

Angelos: Přesně tak. Hned odpovídají a člověku pomůžou. Jenom by výuka někdy nemusela začínat už o půl osmé.

A jak se vám líbí univerzita celkově? Co říkáte na kampus?

Elli: Je pěkný, velký. Zahrada a park jsou moc pěkné, ale ty budovy jsou nějaké takové staré.

Suha: To je právě dobře!

Angelos: Mně zas tak velký nepřijde, ale tím líp, jeden se všude dostane, komunikace je taková praktičtější.

Theo: Aspoň se neuchodíme.

Elli: A tělocvična by mohla být líp vybavená. A mělo by být víc míst v kantýně.

A jak vám tam vlastně chutná?

Elli: Mně moc.

Suha: Hlavně kuře s rýží.

Angelos: Tak já tam po pravdě chodím spíš proto, že se tam najím rychle než dobře.

Georgios: Mně to chutná. Ale je fakt, že já sním všechno.

A jaký je největší rozdíl mezi tím jak se žije u nás a u vás doma? Jak se liší třeba lidé?

Elli: U nás na Kypru se všichni pořád hlasitě zdraví a líbají, povídají si, smějí se spolu... Vy jste taková odtažití.

Suha: Ale hodní.

Elli: Skoro všichni. Ale když jsem se šla registrovat na cizineckou policii, tak mě tam nechali dvě hodiny čekat a potom mě vyhodili, že neumím česky. To je ale přece policie pro cizince, ne? Musela jsem tam jít s kamarádkou Češkou a nějak jsme to zvládly.

To mě mrzí. Ono tohle se o nich všeobecně ví, to je pravda. Takže největší rozdíl je, že jsme taková rezervovaní?

Angelos: Jo. Ale podle mě to je počásím. Máte tady větší zimu, tak jste chladnější. Když se s někým sprátelíte, tak je to v pohodě – ale to trvá.

Georgios: Ale ono asi všude jsou lidi k cizincům taková odtažitější. Tak to prostě je.

Elli: A taky Češi dost pijí.

Suha: No ve srovnání s Mongoly teda ne.

Theo: Mně to taky nepřijde. Ale pijete jinak.

Angelos: Rozdíl je v tom, že v Česku si i v hospodě plné lidí člověk popovídá. V Řecku není slyšet vlastního slova.

Tak tohle jsme chtěli slyšet. Ještě jednou mockrát děkuju a snad se vám tady bude líbit i dál.

■ text: Dalibor Levíček
tajemník fakulty
foto: archiv autora

Deset let terénní výuky zoologie v areálu ŠZP VFU Brno na Novojičínku, fotosoutěž a její výsledky

Pohled rosničky do Bartošovického luhu. Fotografie se umístila na 1. místě ve fotosoutěži, foto Martina Lužná

V loňském roce jsme slavili 20. výročí založení FVHE VFU Brno a 10. výročí novodobé existence jedné ze součástí FVHE – Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat. Toto pracoviště zajišťovalo mimo jiné 10 let integrovanou výuku biologie v prvních ročnících všech tří fakult VFU Brno a 10 let také integrovanou výuku zoologie pro studenty prvního ročníku

obou veterinárních fakult. Přemýšleli jsme, čím ozvláštňit výuku u příležitosti tohoto desátého výročí. V obou klíčových předmětech byla výuka v loňském roce inovována při zapojení pracoviště do projektu spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky (Operační projekt Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Inovace výuky

v oblasti ochrany a welfare zvířat“, hlavní řešitel Doc. MVDr. Petr Chloupek, CSc.). V rámci výuky zoologie jsme navíc vyhlásili fotosoutěž dokumentující terénní blokovou výuku v areálu ŠZP VFU Brno na Novojičínku.

Spojit výuku zoologie s problematikou hygieny potravin, která je nosným tématem výuky i výzkumu na FVHE, nebývá vždy jednoduché. Při vyhlášení fotosoutěže se nám to tentokrát podařilo. Spolupředatelem soutěže se totiž velmi ochotně stal ZŘUD Masokombinát Písek, a.s., který přislíbil udělit ceny autorům vítězných fotografií. Fotosoutěž k 10. výročí zahájení terénní výuky zoologie s tématem Terénní výuka zoologie na ŠZP VFU Brno na Novojičínku byla vyhlášena 7. 5. 2010 a byla určena pro studenty BSP a MSP z FVL a FVHE VFU Brno. Termín odevzdání fotografií byl 31. 8. 2010 a termín vyhodnocení 30. 9. 2010. Vyhlášení soutěže našlo ohlas mezi šesti studenty, pozoruhodně tří z FVHE a tří z FVL, kteří poslali do soutěže 56 fotografií.

Určování obojživelníků v terénu. Fotografie se umístila na 2. místě ve fotosoutěži, foto Anna Jílková

Jarní vášeň hlemýžďů. Fotografie se umístila na 3. místě ve fotosoutěži, foto Martina Lužná

Výuka zoologie probíhala podle plánu i v době záplav na Novojičínsku, foto Kamila Šedová

Pro hodnocení fotografií byla přednostou Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat jmenována komise ve složení emeritní profesor VFU Brno, předcházející přednosta ústavu a známý fotograf motýlů Prof. MVDr. Rudolf Hrabák, CSc. (předseda komise), MVDr. Radek Šūs za ZŘUD Masokombinát Písek, a.s., Bc. Lucie Stejskalová z Oddělení pro vnější vztahy VFU Brno, Ing. Jiří Latini z Edičního střediska VFU Brno a garant výuky zoologie z Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat Doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc.

Výjimečně jsme mohli pozorovat i bobra, foto Ondřej Urbánek

Komise dvoukolově posoudila fotografie a určila tři vítězné fotografie. Další fotografie ilustrují atmosféru loňské výuky zoologie a mohou být pozvánkou pro současné studenty prvního ročníku obou veterinárních fakult na tuto výuku.

Vyhlášení výsledků fotosoutěže se odehrálo se všemi studenty, kteří se účastnili soutěže, dne 19. 11. 2010 přímo v Masokombinátu ZŘUD v Písku. Studenti si prohlédli provozy tohoto masokombinátu, na neformálním setkání s vedením podniku byli seznámeni s nejlépe vyhodnocenými fotografiemi a převzali si slíbené odměny. Návštěva Písku měla velmi příjemnou atmosféru a všichni účastníci tohoto vý-

jezdu byli spokojeni. Hlavní cíl – popularizovat výuku zoologie a najít další vztah k hygieně potravin – byl splněn.

Poděkování: Všem účastníkům soutěže, všem členům hodnotící komise, generálnímu řediteli ZŘUD Masokombinátu Písek, a.s. MVDr. Ladislavu Hájkovi, paní Martě Křenové a MVDr. Aleši Podhorskému.

■ text: **prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.**
doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc.
Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE
MVDr. Radek Šūs
ZŘUD Masokombinát Písek, a.s.

Vyhlašování výsledků fotosoutěže v reprezentativní zasedací místnosti podniku ZŘUD Masokombinát Písek, a.s. Autorce vítězné fotografie Martině Lužné předává cenu MVDr. Radek Šūs, foto Ivan Literák

Oddělení interního auditu

Pracovní místo interního auditora bylo na VFU Brno ustaveno 1. května 2004; tedy shodou okolností právě v den vstupu České republiky do Evropské unie. Nemám v úmyslu srovnávat význam těchto dvou událostí, ale vím, že určitá kauzální souvislost mezi nimi existuje. Našemu členství předcházela pověstná „legislativní smršť“, směřující ke sladění českého právního řádu se souhrnem unijních právních norem, označovaným „acquis communautaires“, což byla hlavní podmínka pro získání přístupu k dotačním zdrojům EU. Jedním z výsledků tohoto procesu bylo přijetí zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, představujícího právní rámec pro nastavení řídicích, kontrolních a rovněž obligatorně zřizovaných auditních systémů. Zákonem č. 123/2003 Sb. se povinnost zavedení útvarů interního auditu rozšířila prakticky na všechny právnické osoby hospodařící s veřejnými prostředky, tedy i na veřejné vysoké školy. Účelem všech těchto opatření mělo být zásadní zlepšení ochrany veřejných prostředků, hlavně cestou prevence a včasné reakce na hrozbu nejruznějších finančních rizik. Jenže se stále více ukazuje, že proti nutkavé touze některých lidí po rychlém zbohatnutí za každou cenu nemá ani tento pracně nastavený systém finanční kontroly velkou šanci. O tom, jak málo účinná je ochrana veřejných prostředků ve skutečnosti, svědčí jednotlivé korupční aféry, zhoubně ovlivňující hospodaření státu, kterých je v současné době tolik, že už je jen těžko někdo stíhá sledovat.

Oddělení interního auditu VFU Brno se v rámci naší téměř stoleté univerzity nemůže pochlubit ani relevantní historií, ani nějakým výraznějším renomé této v akademickém prostředí poměrně málo vžité profese. Přesto si nezoufám: výchozí pozice interního auditu sice žádná sláva, zato však náplň jeho činnosti je pestrá a obohacující: patří k ní také naslouchání mnoha odborně fundovaným a zajímavým lidem z nejrůznějších pracovišť VFU, seznamování se s jejich agendou, pronikání do jejich pracovních problémů, byť někdy ústící do pro někoho třeba ne právě vítaných zjištění a následných doporučení. Přitom samozřejmě pomáhá schváleným statutem interního auditu zaručená a během mého působení na VFU plně respektovaná funkční nezávislost a organizační oddělení od řídicích výkonných struktur univerzity.

■ Ing. Lubomír Mazel, interní auditor VFU Brno

Od 9. 2. 2005, kdy jsem byl tehdejšími rektorem prof. RNDr. Václavem Suchým, DrSc., pověřen výkonem interního auditu, až dosud jsem vykonal celkem 22 interních auditů v mnoha důležitých oblastech činnosti VFU. Z nich 10 bylo auditů systému, zaměřených především na zdokonalování zavedeného vnitřního kontrolního systému, dále na rozvíjení řídicí kontroly při správě příjmů za výkon veterinární činnosti u dvou klinik s největším objemem těchto příjmů, za výkon lékárenské činnosti Fakultní lékárnou, za doplňkovou činnost Školního zemědělského podniku Nový Jičín, za hlavní i doplňkovou činnost Kaunicových studentských kolejí, za výběr poplatků spojených se studiem v českých i anglických studijních programech a z úhrad za poskytnuté služby našeho archivu a konečně audit posuzující systém vymáhání pohledávek a řešení právních problémů. Kromě toho jsem provedl 9 auditů výkonu; tyto prověřovaly výběrovým způsobem hospodárnost, efektivnost a účelnost pokladniční služby a hotovostních operací, autoprovozu, zahraničních služebních cest, provádění výběrových řízení a zadávání veřejných zakázek u stavebních investic, nakládání s prostředky získanými z pronájmu nemovitostí, hospodaření Ústavu mikrobiologie a imunologie, Centra informačních technologií, Studijního a informačního střediska. Zbývající 3 audity shody se zabývaly dodržováním pravidel dotačního financování výzkumných záměrů, podmínek použití

běžných i kapitálových dotací a směrnice pro pořizování majetku a zadávání veřejných zakázek u strojních investic.

Závěrečné zprávy o zjištěních z jednotlivých auditů jsem vždy osobně projednal s vedoucími auditovaných útvarů a ti je, s jedinou výjimkou bez jakýchkoliv připomínek, přijali. Velmi si vážím profesionálního a vstřícného přístupu všech vedoucích auditovaných útvarů, s nimiž jsem zde dosud spolupracoval. V těchto zprávách jsem formuloval celkem 75 nejrůznějších doporučení a námětů k posouzení. Jejich hlavním záměrem bylo předcházení, odstranění nebo alespoň zmírnění v průběhu jednotlivých auditů zjištěných rizik, zdokonalení řídicí kontroly auditovaných činností a upřesnění příslušných vnitřních předpisů a norem. Kvituji, že 67 z těchto podnětů bylo pány rektory akceptováno a formou nařízených technicko-organizačních nebo administrativních opatření následně také beze zbytku realizováno. Cením si skutečnosti, že za celou dobu mého působení na VFU nedošlo k žádnému případu závažného nebo rektorem řádně nezdůvodněného nevyužití doporučení interního auditora. I když si samozřejmě plně uvědomuji, že jsem tím přispěl jen velmi malým střípkem do obrovské mozaiky „know-how“ naší univerzity, je to pro mě povzbuzením do další práce.

■ text: ing. Lubomír Mazel
foto: A. Průša

74. reprezentační veterinární ples

V prostorách kulturního a společenského centra Semilasso v Brně-Králově Poli se letos 26. února 2011 konal již 74. reprezentační veterinární ples. Na jeho pořádání se podílely VFU Brno, Komora veterinárních lékařů ČR, Státní veterinární správa ČR a studentská organizace I.V.S.A. Záštitu nad letošním plesem převzal a slavnostně jej zahájil rektor VFU Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA. Pro plesové hosty byl připraven program slibující nejen dobrou zábavu v průběhu celého večera, ale dokonce i možnost stát se majitelem některé z mnoha cen losovaných buď v půlnoční tombole či těch, které byly připraveny pro vítěze plánovaných soutěží. Plesem zúčastněně provázal MVDr. Pavel Brauner, Ph.D., který v úvodu zmínil historii veterinárních plesů sahající až do roku 1920, a spolu s MVDr. Treuem, CSc., se také podílel na přípravě této společenské události. Jeho nemalé zásluhy neopomněl zmínit v úvodu, neboť to byl dr. Treu, kdo se zasadil nejen o pořádání letošního brněnského veterinárního reprezentačního plesu, ale hlavně o pokračování této plesové tradice v 90. letech minulého století.

Dr. Brauner následně přivítal čestné hosty večera, kterými byli kromě akademických funkcionářů univerzity, fakult a zástupců akademických senátů i zástupci profesní komory a správní rady VFU Brno. Po slavnostním zahájení otevřeli taneční parket členové taneční školy Starlet Brno svou kompozicí tanců s názvem Emotion. I svými dalšími tanečními vstupy s ukáz-

kami standardních a latinsko-amerických tanců zkušeně a pro mnohé hosty ilustrativně doplnili taneční program plesu zasazeného do rámce Světového veterinárního roku, což bylo deklarováno na grafice programu plesu, jež hosté obdrželi při příchodu. Po úvodním předtančení poděkoval moderátor plesu sponzorům, bez nichž by realizace takto náročné společenské akce byla jen stěží představitelná.

K poslechu a hlavně k tanci hrála plesovým hostům hudební skupina Breeze Band Jiřího Suchého, která opětovně nabídla pestrou škálu skladeb a písní všech žánrů tak, že si snad každý našel svoji oblíbenou melodii a na tanečním parketu pak předvedl, který taneční krok je mu nejbližší.

Průběh večera byl doplněn dnes již tradiční soutěží „Veterinární kufr“, který opět vzbudil patřičnou pozornost, neboť v ní zabodovali i veterinární laici, a pro mladší zúčastněné to byl možná i moment poučení. Určovat předměty používané ve veterinární praxi v dobách minulých pouze hmatem je vskutku náročná disciplína, ale soutěžící, kteří ani nemuseli být k vědomostnímu zápolení vyzýváni, se s úkoly vypořádali se ctí a s drobnou nápovědou se jim podařilo předměty identifikovat. Druhou plesovou soutěží byla vsuvka s názvem „Veterinární Star Dance“, kdy se mělo v soutěži pět vylosovaných párů rozhodnout o králi a královně standardních plesových tanců. Čtyřčlenná porota neměla snadný úkol, protože do soutěže nastoupily taneční páry, které prokázaly svědomitou přípravu na tento společen-

Pohled na plesající návštěvníky (v popředí tradiční účastník plesu, prof. Pospíšil)

Veterinární ples je znám také vysokou úrovní rautu

ský večer a zvládaly předvést z klasických tanců valčík, waltz i jive. Vítězný pár, který však mohl být jen jeden, vám představuje fotografie.

Nedílnou součástí každého plesu je tombola a ta letošní, připravena studenty z I.V.S.A., byla opět bohatá. Posledních deset cen se losovalo před zraků plesových hostů a hlavní cenou byl divočák, kterého vyhrál jeden z posluchačů naší univerzity.

Po skončení tomboly se místa na pódiu ujala hudební skupina Marka Černocho Angels, která vlastní produkci a písněmi otce frontmana skupiny Karla Černocho bavila ke spokojenosti mladších účastníků plesu hosty až do samého závěru, jenž byl oddálen díky vyžádaným předávkům.

74. reprezentační veterinární ples je minulostí. Byl snad opět vhodnou příležitostí setkat se při tanci, chvíli zapomenout na pracovní starosti a povinnosti a pobavit se při pěkné hudbě, bohatém rautu a v kulturním prostředí, které umocňovalo slavnostní rámec plesu.

■ text: **Mgr. Kateřina Buchalová**
foto: archiv autorky

■ Veterinární StarDance

Jsme rádi, že se vám dle ohlasů nová rubrika „Střípky“ líbí. Přivítáme, pokud se do tvorby těchto sloupků aktivně zapojíte a budete nás informovat o zajímavostech, které se zrovna na vašem pracovišti nebo ve vaší výuce udály (solcovab@vfu.cz).

19. 1. 2011 ■ Od počátku roku 2011 vychází nový časopis „Anthropologia integra“. Jeho zaměření vystihuje podtitul – Časopis pro antropologii a příbuzné obory. Toto mezinárodní recenzované periodikum vychází ve verzi tištěné i internetové. On-line verze je přístupná zdarma na adrese <http://anthrop.sci.muni.cz/page.yhtml?id=532>. Anthropologia integra publikuje výsledky vědeckého výzkumu, originální metody, eseje, recenze a zprávy z oblasti obecné (biologicko-socio-kulturní) antropologie a příbuzných disciplín. Velmi široké spektrum zaměření příspěvků je zárukou, že prakticky každý čtenář si zde najde něco ze sféry svých zájmů.

(doc. Páral)

23. 1. 2011 ■ Řady profesorů Veterinární a farmaceutické univerzity opustil pan prof. MVDr. Lubomír Holý, CSc., dr.h.c.

7. 2. 2011 ■ Parkoviště před rektorátem se zaplnilo vozy SPZ z různých koutů ČR i SR, proběhlo totiž jednání Vědecké rady VFU Brno. Při této příležitosti úspěšně ukončila profesorské řízení doc. Vinšová (FaF UK Hradec Králové) a docentkou byla jmenována dr. Bártová (FVHE).

22. 2. 2011 ■ Doc. Babula (FaF) není jen zapáleným vědcem a pedagogem v oblasti přírodních léčiv, ale také aktivním pěvcem. Jeho koncert operních árií se za doprovodu pianisty Richarda Pohla těšil velkému zájmu posluchačů.

25. 2. 2011 ■ Podruhé byla vyhlášena soutěž o účelovou podporu na specifický vysokoškolský výzkum na VFU Brno pro rok 2011 – IGA VFU Brno. Své projekty mohli studenti podávat do 14. 3. 2011 do 12 hodin na oddělení VVZ.

26. 2. 2011 ■ Již po 74. se konal reprezentační veterinární ples. Jak se přítomní bavili, si můžete přečíst na str. 25.

28. 2. 2011 ■ Tento den byl významný pro uchazeče o studium na všech fakultách VFU Brno – do půlnoci mohli podávat přihlášky ke studiu.

XVI. ples farmaceutů

V pátek 18.3.2011 se v KC Semilasso konal ples farmaceutické fakulty. Byl to pro všechny slavnostní zážitek plný emocí a zábavy. Program byl protkáno fantastickými vystoupeními, jako byl například akrobatický rokenrol nebo tanec čardáš. V kombinaci s cimbálovou muzikou a kapelou Trio Bene bylo o zábavu na celý večer postaráno. Plesu se zúčastnilo přibližně 400 lidí a sál byl tedy příjemně naplněn tak, že si bylo možné pohodlně zatancovat. Návštěvníci měli možnost ochutnat farmaceutické koktejly, připravené speciálně pro náš ples. Z krásného večera jsme si odnesli plno zážitků a většina z nás také

něco z tomboly. Ať už nějakou drobnost pro radost nebo hodnotný dar.

Chtěl bych také poděkovat všem, kteří se podíleli na organizaci plesu. Za to, že měli pevné nervy a přípravy zvládli na jedničku i přesto, že v době příprav již byl letní semestr v plném proudu. Věřím, že se všem ples líbil a že na něj budou rádi vzpomínat. Za rok opět oslavíme další rok studia a užijeme si večer, který bude jen a jen náš.

■ text: **Marek Šíman**

Prezident Unie studentů farmacie

foto: archiv USF

■ Pohled do sálu Semilassa

■ Cimbálová muzika se postarala o vynikající zábavu

Návštěva dr. Renaty Laxové v České republice

V listopadu minulého roku navštívila Českou republiku v souvislosti s autogramiádou knihy „Dopis Alexandrovi“ autorka této publikace, manželka dlouholetého učitele, vedoucího buiatrické kliniky – docenta MVDr. Tibora Laxe, CSc.

■ Dr. Laxová s dr. Kloboukovou

Po srpnových událostech v roce 1968 emigroval docent Lax s celou rodinou do Anglie a později do USA. Manželka Tibora Laxe Renata Laxová, rozená Polgarová napsala knihu „Dopis Alexandrovi“, jedinému vnukovi, jemuž je nyní 16 roků. Renata Laxová pochází podobně jako její manžel Tibor Lax z Československa a jako dceři židovských rodičů se jí podařilo prozíravostí její matky odjet v roce 1939 v posledním vlaku sira Wintona do Anglie, kde mohla přežít válku. Osmiletá dívka Renata našla v Anglii „náhradní“ rodiče, kteří jí poskytli veškerou péči s možností překonat trauma odloučení od vlastních rodičů, kteří jako zázrakem přežili druhou světovou válku na okupovaném území. Renata po návratu v roce 1946 do Československa vystudovala Lékařskou fakultu v Brně a po absolutoriu pracovala v dětské nemocnici v Brně s dr. Eliškou Kloboukovou, kde navázaly hluboké přátelství.

Po odchodu do emigrace pracoval Tibor Lax na výzkumu londýnské veterinární školy a po nostrifikačních zkouškách se stal členem Královské společnosti veterinárních lékařů. Jeho manželka

Renata zásluhou britské lékařské společnosti pracovala ve výzkumné laboratoři „Kennedy-Galton Centre“ založené profesorem Penrosem v ústavu při nemocnici pro dospělé děti vývojově opožděné nebo trpící nějakou duševní chorobou. 3 roky pobytu Tibora Laxe v Anglii nestačilo k jeho přizpůsobení se anglickým poměrům. Z uvedených důvodů se snažil odjet do USA. Domníval se, že zde existuje beztržní společnost, kde i emigrant s cizím přízvukem může dosáhnout podle schopností a pracovitosti mimořádných úspěchů.

Paní dr. Renata Laxová opustila Anglii v září 1975 a trvale se přestěhovala za manželem do Darlingtonu, vzdáleného 60 mil od Madisonu, ve kterém studovaly obě dcery Anitka a Danko na univerzitě. V současné době žije Renata Laxová v Madisonu, kde dovršila svou profesní kariéru jako univerzitní profesorka v oboru genetiky. Její manžel zemřel ve věku 75 let 6. prosince 1997 na srdeční ischemickou chorobu.

Dr. Laxová první anglickou verzi „Dopis Alexandrovi“ napsala před 10 lety, kterou si mohl přečíst vnuk a další členové rodiny, kteří neumí česky. Renata po předmluvě svých spolužáků a později i spolupracovníků se rozhodla napsat knihu i v české verzi. Knihu vydalo nakladatelství Barristec a Principal, Brno 2010 s podporou MEI (Middle Europe Investments) Property Services, s. r. o. Tato kniha byla uvedena přátelům a známým Renaty Laxové a Tibora Laxe v Brně ve Vzdělávacím a kulturním centru židovského muzea 25. listopadu 2010 na třídě Kapitána Jaroše. Slavnostní autogramiády se za Klub dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno zúčastnili dr. Eliška Klobouková, Ing. Eliška Vránová, MVDr. Ladislav Dedek, CSc., a předseda klubu doc. MVDr. Milan Pavlas, DrSc., kteří blahopřáli dr. Renatě Laxové k úspěšnému dokončení uvedené publikace, informující širokou veřejnost o strastiplné pouti a úspěších příslušníků Československé republiky, kteří neztratili kontakt se zemí, ze které pochází jejich předkové.

■ text: doc. MVDr. Milan Pavlas, DrSc.
foto: MVDr. Ladislav Dedek, CSc.

28. 2. 2011 ■ Současní studenti se dozvěděli, jaké poplatky spojené se studiem je v příštím akademickém roce čekají. Největší změna nastala u zvýšení poplatku při překročení standardní doby studia zvětšenou o 1 rok, kdy za semestr navíc si studenti připlatí 10 tis. Kč.

1. 3. 2011 ■ Druhé patro budovy rektorátu se zaplnilo po 3 dny 107 chtivými studenty vycestovat za hranice nejen všedních dní – probíhalo výběrové řízení na pobyty Erasmus. Štěstí přálo 82 vybraným, kteří tak budou mít možnost vyjet za studiem či praxí do mnoha zemí Evropy.

8. 3. 2011 ■ Proběhla další pracovní schůzka pod patronací dr. Braunera k dokončení příprav participace univerzity na expozici Labyrint poznání, na které se budou ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně prezentovat brněnské vysoké školy.

8. 3. 2011 ■ Zaplněné brněnské krematorium vzdalo hold emeritnímu profesorovi VFU Brno prof. MVDr. Rudolfu Hrabákovi, CSc.

9. 3. 2011 ■ Filmový klub Unie studentů farmacie opět ožil – mírně paradoxně s oceňovaným Spalovačem mrtvol Juraje Herze. Rudolfa Hrušínského a jeho Čarokrásnou zhlédlo jedenatřicet diváků.

11. 3. 2011 ■ Studenti z I.V.S.A. začali připravovat Majáles VFU Brno 2011. Ten letos proběhne 4. 5. 2011 od 13:00 hodin. Akce se již tradičně bude konat pod záštitou rektora VFU Brno, prof. Večerka, který současně vyhlásil pro studenty rektorské volno.

14. 3. 2011 ■ Správní rada VFU Brno projednala rozpočet univerzity na rok 2011. Po schválení Akademickým senátem dne 10. 3. 2011 to byl poslední krok k přidělení finančních prostředků fakultám a rektorátním pracovištím.

18. 3. 2011 ■ Semilasso, pátek večer. Třpytivé róby, krásné ženy, galantní muži. Reportáž plesu Unie farmaceutů si můžete přečíst na str. 26.

23. 3. 2011 ■ Jarní vánek otevřel po zimě vstupní bránu do Auly VFU Brno – a jaro bylo přivítáno prostřednictvím performance pianisty Richarda Pohla. Další viz s. 28.

30. 3. 2011 ■ Areál univerzity prokoukl – proběhlo blokové čištění komunikací kropicím vozem.

Univerzita přivítala jaro v klavírním hávu

Richard Pohl

Krásný slunečný jarní den. Středa 23. března, krátce před 15. hodinou. Aula je zaplněná do téměř posledního místa. Jsou zde vidět současní i bývalí pracovníci univerzity, ale i studenti, což nás, organizátory, těší dvojnásob. Začíná letošní první kulturní matiné pro všechny, kteří mají chuť se na chvíli zastavit a přivítat

tat jaro prostřednictvím klavírního koncertu, jenž se pod záštitou rektora univerzity koná.

Po krátkém úvodu MVDr. Pavla Braunera, Ph.D. a zahájení rektorem prof. MVDr. Vladimírem Večerkem, CSc., MBA, se ke slovu dostává pianista Richard Pohl. Jeho lidský a uvolněný slovní projev

nenechává nikoho na pochybách – kromě očekávané hudební nadílky obdržíme jako bonus vtipné průvodní slovo.

Od Chopinova Nokturna cis moll přes Etudu in C B. Martinů nás Richard Pohl přenáší do populární hudby. Nestárnoucí melodie Beatles či U2 poznáváme v jeho aranžmá všichni, známé chytivé songy One Man's Dream či River Flows in You, které zinterpretovalo několik hvězd, také. Následuje malá výprava zaoceánskou lodí (My Heart Will Go On), vzpomínka na krále popu (Heal the World), a jsme zpět doma. Zní Smetanův Medvěd a Dvořákova Humoreska. A jsme u konce velmi milého koncertu nadějněho pianisty, který se hudbu, i tou vážnou, snaží přiblížit široké veřejnosti osobitou formou nejen podáním, ale také humornými úvodními skladeb.

Aula hřmí potleskem a snad všichni si odnášíme pohlazení na duši. Poděkování patří všem, kteří se o hladký průběh koncertu zasloužili a příště, opět v hojném počtu, na shledanou!

■ text: **Barbora Šolcová**
foto: Alexandr Krátký

■ Zaplněná aula tleská Richardu Pohlovi

Historici ke Světovému veterinárnímu roku 2011

Dne 22. února 2011 se sešli členové Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno a přizvaní hosté, aby seminářem s názvem World Veterinary Year 2011 a veterinární historiografie přispěli do šperkovnice akcí, jež by měly krášlit slavnostní šat 250. výročí existence veterinární profese, respektive vysokého veterinárního školství. Uvedený seminář byl také připomenutím životního jubilea emeritního přednosty Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství, PhDr. Jiřího Šindláře, Ph.D.

Year 2011. V závěru svého vystoupení připomněl, že pokud se při této příležitosti ohlížíme do historie vysokého veterinárního školství, na sbírání, studování a prezentování pramenů nejen o ní má velkou zásluhu PhDr. Jiří Šindlář, Ph.D., který krátce před seminářem oslavil své 70. narozeniny. Dr. Šindlář je mezinárodně uznávaným odborníkem v oblasti historie veterinární medicíny, je zasloužilým učitelem naší univerzity a zkušeným funkcionářem Společnosti pro dějiny věd a techniky. Jeho zásluhy na

dalšího vzdělávání veterinárních lékařů, doc. Linhart z Masarykovy univerzity vyzdvihl práci publikační, kterou sám jubilant hodnotí velmi skromně, a zejména ocenil výukovou publikaci Stručné dějiny veterinární medicíny od pravěku do konce 19. stol., jež vyšla v roce 2005 a dodnes je studenty využívána při studiu předmětu Etika a dějiny veterinární medicíny. Čerstvý sedmdesátník přispěl k programu semináře sdělením Ohlédnutí za působením v české veterinární historiografii a muzejnictví v le-

■ Účastníci semináře

Přítomni semináře byli v zastoupení děkana FVL proděkan prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc., děkan FVHE doc. MVDr. Ladislav Steinhauser, CSc., i prezident KVL ČR MVDr. Ondřej Rychlík. Seminář zahájil MVDr. Pavel Brauner, Ph.D., který ve svém vystoupení připomenul koncept Světového veterinárního roku a odkázal jak na historické prameny a souvislosti, jež vedly mezinárodní veterinární instituce a organizace k vyhlášení této akce, v jejímž rámci se na celém světě uskuteční odborná a společenská setkání veterinárních pracovníků a spolupracovníků na nejrůznějších úrovních, tak také představil mezinárodní i tuzemské semináře a konference, které jsou schovány pod deštníkem s logem World Veterinary

rozvoji výuky i bádání na poli veterinární historiografie ocenili ve svém vystoupení děkani veterinárních fakult i prezident veterinární komory. Doc. Steinhauser předal oslavenci Čestné uznání děkana FVHE a osobní dopis děkana FVL převzal jubilant z rukou proděkana prof. Doubka. Ten při svém projevu přidal i osobní gratulaci, neboť se s dr. Šindlářem léta znají a spolupracovali a spolupracují nejen při akci na naší univerzitě označované jako „Zlaté diplomy.“ Poté, co dr. Brauner představil v prezentaci život a dílo oslavence, následovaly zdravice i gratulace dalších z takřka 50 účastníků semináře. MVDr. Mirko Treu, CSc., zavzpomínal na společně prožité chvíle s dr. Šindlářem v rámci Ústavu

tech 1971 až 1989, ve kterém vylíčil pouť veterinárních historiků a organizací v uvedené etapě. Po tomto referátu gratulovali dr. Šindlářovi jednotliví členové klubu, přátelé a známí, kteří se v hojném počtu dostavili k představovanému semináři, jehož závěr patřil společenskému posezení. Jednalo se opět o jednu z akcí v plánu práce klubu, jež byla příjemnou příležitostí k setkání na půdě Kabinetu dějin veterinární medicíny a farmacie a ke vzpomínání jak na dějiny veterinární profese, tak i na životní příběh emeritního přednosty Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství.

■ text: **MVDr. Pavel Brauner, Ph.D.**
foto: Alexandr Krátký

Zemřel prof. MVDr. Lubomír Holý, CSc., Dr.h.c.

Veterinární obec ztratila významného odborníka z oblasti veterinární reprodukce, dne 23. ledna 2011 zemřel prof. MVDr. Lubomír Holý, CSc., Dr. h.c.

Prof. Holý se narodil 21. 10. 1930 v Hrubé Vrbce na Moravském Slovácku. Vystudoval Reálné gymnázium ve Strážnici a vysokoškolské vzdělávání získal na veterinární fakultě Vysoké školy zemědělské v roce 1954.

Svoji odbornou činnost v oboru veterinární gynekologie, porodnictví a reprodukce započal již během studií na tehdejší katedře Porodnictví, gynekologie a umělé inseminace v roce 1950, kde se stal následně asistentem a později odborným asistentem. V roce 1964 obhájil kandidátskou disertační práci zaměřenou na syndrom ovariálních cyst.

Po obhajobě kandidátské disertace byl vyslán jako expert na reprodukci hospodářských zvířat na Kubu, kde působil jako poradce v Národním centru pro umělou inseminaci. Po dvou letech přešel na Veterinární fakultu Havanské univerzity, kde stál při založení Katedry fyziologie a patologie reprodukce hospodářských zvířat. Nadále spolupracoval s Národním centrem pro umělou inseminaci a dosáhl zapojení této instituce do vzdělávání na univerzitě jako účelového zařízení v oblasti výuky umělé inseminace a andrologie. Ve spolupráci se Státní veterinární správou byla na univerzitě zajišťována výuka v oblasti porodnictví a gynekologie. Prof. Holý se podílel také na založení Výzkumného ústavu pro reprodukci hospodářských zvířat v subtropických podmínkách. V rámci působení na univerzitě v Havaně vytvořil prof. Holý výukové texty, které se staly základem učebnice *Biología de la reproducción bovina*. Tato učebnice posunula prof. Holého z Kuby do dalších zemí Latinské Ameriky.

Po návratu z Latinské Ameriky předložil prof. Holý v roce 1968 habilitační práci z oboru andrologie a umělé inseminace. V roce 1971 se opět vrátil na univerzitu v Havaně. Zde se věnoval pedagogické činnosti a přípravě vědeckých pracovníků. Podílel se na rozvoji Výzkumného ústavu pro reprodukci hospodářských zvířat v subtropických podmínkách, který se stal prestižním pracovištěm pro umělou inseminaci a transfer embryí v Latinské Americe.

Obhajoba habilitační práce byla prof. Holému umožněna až v roce 1975. Poté se věnoval výuce reprodukce hospodářských zvířat a ve vědecké a odborné činnosti se zaměřil na transfery embryí a nové biotechnologie v reprodukci zejména skotu, které uvedl až do provozní praxe v řadě zemědělských podniků.

Od roku 1976 opět působil několikrát v Latinské Americe. Vedl postgraduální kurz zaměřený na reprodukci zvířat v *Colegio de Agricultura Tropical* v Mexiku pod patronací FAO. V roce 1978 byl působil na Univerzitě v Yucatanu v Mexiku, kde zakládal laboratoř pro umělou inseminaci. V roce 1980 řídil na Státní veterinární správě v Havaně kurzy zaměřené na řízenou reprodukci skotu. Pod Národním centrem pro umělou inseminaci pak vedl kurzy pro transfery embryí. V roce 1983 byl pozván k působení v Národním centru genetických rezerv v Brazílii. V roce 1984 a 1985 působil opět na Kubě v rámci programu zaměřeného na transfery embryí podporovaného FAO.

V roce 1987 na návrh rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno byl jmenován profesorem pro veterinární porodnictví a gynekologii. V roce 1989 obdržel na Univerzitě v Havaně titul Dr.h.c.

V roce 1992 ukončil činnost na Vysoké škole veterinární a odešel na Univerzitu

v Yucatanu, kde působil jako vedoucí katedry zaměřené na transfer embryí. Po návrtu do České republiky působil ve společnosti BOVET zaměřené na transfery embryí u skotu a spolupůsobil také ve spolupráci s humanními lékaři v oblasti lidské asistované reprodukce.

Prof. Holý v průběhu svého působení v oboru veterinárního porodnictví, gynekologie, andrologie, umělé inseminace a reprodukce publikoval množství vědeckých a odborných prací, vychoval řadu odborníků v oboru u nás i v zahraničí a za svou práci získal řadu ocenění a uznání. U nás i v zahraničí byl uznáván jako vynikající expert zejména na reprodukci skotu.

Prof. Holý byl znám také jako vynikající interpret lidových písní z rodného Hornácka. Byl primášem Cimbálové muziky Vysoké školy veterinární. Působil jako kmenový sólista Brněnského orchestru lidových nástrojů, s nímž navštívil řadu zemí světa. Natočil množství gramofonových desek, kompaktní a také rozhlasových a televizních pořadů.

10. října 2010 rodina a přátelé prof. Holého uspořádali setkání v Divadle na Provázku k oslavě jeho 80. narozenin. Plné divadlo naslouchalo vystoupením lidových souborů a písním věnovaným právě prof. Holému. Zde se prof. Holý několikrát k vystupujícím přidal a zazpíval si ty své písně, které tolik miloval. Plné divadlo naslouchalo jeho povídání o tom, jak prožíval mládí, studia a další roky života. Zde byl uprostřed rodiny, přátel a známých, se sklenkou vína. S osobitým humorem předával svá životní moudra, příběhy a tóny a slova lidových písní přítomným. Nikdo tehdy netušil, že osud prof. Holému připravil již jen tři měsíce života.

Odešel uznávaný expert veterinární reprodukce, který byl respektován v univerzitním, i odborném světě, a také ve veterinární praxi u nás i v zahraničí. Jeho profesní moudrost, laskavost, osobitý humor ale i bodré hornáctví bude chybět jeho profesním pokračovatelům, veterinárnímu univerzitnímu společenství i celému veterinárnímu stavu.

Pane profesore, čest budiž Vaší památce.

Vladimír Večerek

Rudolf Hrabák, emeritní profesor naší univerzity, náhle zemřel

Motýl

Rainer Maria Rilke
(přeložil Vladimír Holan)

*Hle, motýl při zemi, jenž plný práce
pozorné přírodě a světu
ukazuje iluminace
své knihy letu.*

*A jiný na kraj květu slétl,
Kde zavírá se nad okolík: -
To není chvíle, abys četl.*

*A jiných tolik
modrásků těká, zpátky mine
a kyne vpřed jak siné plátky
dopisu milostného, který plyne
ve větru vrátky,
roztrhán v kousky, každá řádka,
kterou jsme právě spisovali.*

Celý profesní život profesora MVDr. Rudolfa Hrabáka, CSc., byl spjat s Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno, a to až do dne 5. března 2011, kdy nás hluboce zarmoutilo jeho náhlé úmrtí.

Cesta profesora Hrabáka naší univerzitou a významné momenty jeho zdejšího působení

Prof. Hrabák se narodil 5. října 1932 v Praze. Po maturitě na Gymnáziu v Praze-Libni v r. 1952 byl přijat na Vysokou školu veterinární v Brně. Záhy po nástupu se stal pomocnou vědeckou silou na Ústavu histologie a embryologie, kde setrval po celou dobu studia. Promoval v roce 1958 a nastoupil jako asistent a později jako odborný asistent na Katedru epizootologie. V roce 1972 přešel na Katedru fyziologie hospodářských zvířat jako odborný asistent, kde se stal v roce 1979 docentem. V roce 1990 byl jmenován profesorem a přednostou znovuoobnověného Ústavu biologie a zoologie tentokrát již na Fakultě veterinární hygieny a ekologie VFU v Brně. V této funkci aktivně působil až do roku 2000, kdy ukončil zaměstnanecký poměr. Od té doby s námi spolupracoval jako emeritní profesor.

Na Ústavu histologie a embryologie se jako zručný kreslíř podílel na vydání naší první učebnice veterinární histologie, pro kterou vytvořil na 450 obrazů.

vyšla v roce 1966 a byla poctěna Cenou akademika Klobouka. Po přechodu na Katedru epizootologie se vedle výuky zabýval studiem brucelózy a virových onemocnění u prasat. Zaměřil se na studium viru moru prasat. Výsledky studia uložil v kandidátské disertaci „Studium některých biologických vlastností viru moru prasat (kmene PAV-1), kultivovaného v stabilní linii buněk PK-Č“. Jeho studie se staly teoretickým podkladem pro výrobu nové, ekonomicky výhodné vakcíny proti moru prasat. Za výsledky v tomto projektu získal se spolupracovníky v roce 1976 Státní cenu.

Od r. 1972 vyučoval biologii a zoologii. V roce 1974 získal stipendium v USA, kde studoval dynamiku oxytocinázy u gravidních zvířat spektrofotometrickou metodou. Výsledky shrnul v habilitační práci „Studium aktivity cystinaminopeptidázy (oxytocinázy) v krevní plasmě gravidních zvířat“. Jeho zajímavé přednášky z biologie studenti naší univerzity se zájmem poslouchali, neboť byl učitelem, který svým mimořádným pedagogickým umem a smyslem pro humor dokázal skutečně zaujmout.

Po roce 1989 se podílel na rozvoji naší univerzity jako prorektor, v roce 1991 přispěl ke zrodu Fakulty hygieny a ekologie jako její první proděkan. Ještě jako prorektor pro rozvoj univerzity byl v roce 1990 jmenován členem komise pro znovuzřízení Farmaceutické fakulty v Brně při Masarykově univerzitě. Po dlouhých jednáních v komisi, která nevedla k pozitivním výsledkům, přispěl k založení této fakulty v rámci Vysoké školy veterinární.

Tato činnost byla oceněna při příležitosti 10. výročí založení Farmaceutické fakulty udělením čestné medaile. V letech 1991 až 94 byl proděkanem na Fakultě veterinární hygieny a ekologie i proděkanem na Farmaceutické fakultě.

Profesor Hrabák byl významný zoolog a fotograf

Přes 50 let se profesor Hrabák věnoval fotografování, výzkumu motýlů a byl uznávaným specialistou na determinaci blech. Zpočátku fotografoval bez užšího zaměření převážně přírodní objekty. Brzy však pochopil, že v odborné fotografii lze dosáhnout úspěchu jen specializací. Proto svoji pozornost logicky zaměřil na motýly, kterými se zájmově zabýval. Postupně převažovalo fotografování motýlů nad pouhým sběrem, protože pomocí fotografie lze zachytit prchavé okamžiky ze života těchto křehkých a snadno zranitelných tvorů.

Dlouholetou a systematickou činností nafotografoval přes 1 000 druhů střeoevropských motýlů, shromáždil více než 13 000 černobílých negativů a 25 000 barevných diapositivů. Publikoval své fotografie v Revue fotografie, v amerických Popular Photography i Holarctic Lepidoptera. Často jsme potkávali jeho fotografie na stránkách časopisů Živa, Vesmír, Věda a život. Desítky jeho fotografií byly publikovány v přírodovědných knihách. Stálá výstava jeho velkoformátových fotografií zdobí dlouhodobě prostory Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat v budově 32 naší univerzity. Jeho fotografie motýlů se staly základem tří knih: Brouci a motýli ve fotografii, SZN Praha, 1982; Kapesní atlas našich motýlů, SPN a SZN, Praha 1985 a Život motýlů střední Evropy, Granit, Praha 2006.

Budeme vzpomínat

Generace našich absolventů znaly profesora MVDr. Rudolfa Hrabáka, CSc., jako společenského člověka s otevřeným srdcem, veselou myslí a láskou k přírodě a životu ve všech podobách. Takového si ho uchovejme ve své paměti.

*prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.
Přednosta Ústavu biologie a chorob
volně žijících zvířat
FVHE VFU Brno*

Rok mezi motýly II. ■ březen, duben

Březen, za kamna vlezem, duben, ještě tam budem. Tato pranostika vyjadřuje pravdivě nejen chování člověka v tomto období, ale úzce se vztahuje i k veškeré přírodě. Je velmi obtížné v tomto období vyjádřit jednoznačně poměry v naší přírodě. Náhlá oteplení – teplotní anomálie – se často střídají s teplotami hluboko pod bodem mrazu. To samozřejmě značně ovlivňuje rozvoj jarní vegetace a s tím i na ní závislé motýlí fauny.

Vstoupíme-li v březnu do světlého smíšeného lesa za teplého počasí, můžeme být překvapeni bohatstvím po zimě probuzeného hmyzu, který aktivuje na vlhké zemi, na kmenech stromů, ale i ve vzduchu.

Na okrajích lesa, při lesních cestách a světlínách můžeme pozorovat naše babočky, které se probudily ze zimního spán-

Babočky kopřivové jsou po přezimování značně vyrudlé

ku a užívají si jarního sluníčka, stejně jako první jarní potravu, kterou jim poskytují poraněné stromy, z nichž prýští míza. Někdy se jich slétají na taková místa desítky. Nejhojnější jsou babočky kopřivové (*Aglais urticae*) (obr.) s babočkami pavími oky (*Inachis io*). Nevzácné jsou rovněž babočky bílá C (*Polygonia c-album*). O štěstí můžeme mluvit, spatříme-li babočky jilmové (*Nymphalis polychloros*) či babočky osikové (*Nymphalis antiopa*).

Ve skupinách bříz, topolů a jív zastihneme první jarní motýly – černoproužky (pídalky), honosící se podle druhu zadními červenými, oranžovými či žlutými křídly. Prohlédnout si je můžeme, jen když slétnou k zemi, aby se nasály vody z vlhké půdy.

Jsme-li v březinách, nesmíme zapomenout na jednoho z významných motýlů vázaných právě na porosty břízy. Je to strakáč březový (*Endromys versicolora*) (obr.) významný svým monofyletickým postavením

v systému motýlů. Na celém světě nemá žádné příbuzenstvo a existuje proto jen jako samostatná čeleď strakáčovití. Motýli vytvářejí výraznou pohlavní dvojtvárnost: samci jsou menší a pestřejší. Vyletují již

v dopoledních hodinách, a vyhledávají čerstvě vylíhnuté samice, aby se s nimi spářili. V noci jsou také aktivní a přilétají ke světlu.

Jinou čeledí, která patří do jarní přírody, jsou martináčovití. Nejhojnější druh je

Samec strakáče březového je nápadný jarní motýl

Kopulující martináci habroví

■ Samečka běláška řeřichového nepřehlédneme díky oranžovým koncům předních křídel

■ Pestroskvrnka březnová je nápadná mechovou zelení předních křídel

■ V suchém květním kalichu nacházíme natlačená vajíčka můry ozdobné

Z denních motýlů můžeme spatřit koncem dubna i v areálu na alma mater zabloudilého běláška řeřichového, jemného to motýlka, jehož konce předních křídel samců září živě oranžově (obr.).

Z uvedeného je patrné, že se příroda s přicházejícím jarem obohacuje o řadu druhů, které buď přezimovaly, nebo se vylíhly z přezimujících kukel. Může se z jihu vrátit i hmyzožravé ptactvo, protože stůl je prostřen.

■ text a foto: Rudolf Hrabák

Sedmisetletá tradice

Jen málokterý obor se může pyšnit takovou historií, jako čeští řezníci. V loňském roce slavili své sedmisté výročí události, která je postavila na staletí do čela průvodů všech řemesel. Je to obor, které je pevně propojen i s naší univerzitou. Všechny ústavy hygieny a technologie potravin uváděly právě svoji prioritu výzkumu a výuky hygieny a technologie masa vždy na prvním místě. Produkce a zpracování masa hraje v celém zemědělství obrovskou roli, velká většina zemědělských ploch přece slouží pro výživu hospodářských zvířat. Obor zpracování masa je dlouhodobě největším potravinářským oborem a bez nadsázky můžeme dodat i nejkomplicovanějším. Na něj se také dlouhodobě soustřeďuje většina výzkumu v oblasti bezpečnosti potravin a ve středu zájmu zůstává i ze současných pohledů eko-

logických, welfare, kurativy hospodářských zvířat samozřejmě i farmacie. Je to obor, s jehož produkty se setkáváme každodenně a jehož úspěšnost, či problémy se promítají nejen do veterinární hygieny, ale také do celé „velké“ veterinární medicíny zaměřené na hospodářská zvířata. Dovolte mi, abych se u příležitosti tohoto zcela výjimečného výročí dnes nad několika historickými horizonty pozastavil i na stránkách našeho časopisu.

Po smrti Václava II. nastoupil na trůn jako sedmý český král v roce 1305 Václav III., ale byl 4. srpna 1306 v Olomouci jako poslední přemyslovský panovník zavražděn. Králem se stal Jindřich

Korutanský, který byl manželem přemyslovské princezny Anny. V Českém království očekávali, že Jindřich nastolí pořádek, ale slabý král toho nebyl schopen. Místo

toho nastoupil hospodářský úpadek, zadlužení královské pokladny a chaos. Proti Jindřichovi se vytvořila silná opozice, která vsadila na dceru Václava II. Elišku Přemyslovnu. Česká šlechta se stala iniciátorem jejího sňatku s Janem Lucemburským. Svatba proběhla 1. září 1310, ale Jindřich Korutanský se své vlády vzdát nechtěl. Do Prahy a Kutné Hory přivolal korutanské vojsko a tvrdě zasáhl proti české šlechtě, která stála na straně Jana Lucemburského a kněžny Elišky Přemyslovny. Schylovalo se k válce. Jan Lucemburský přitáhl se svým vojskem před „své“ sídelní královské město – Staré Město Pražské 28. listopadu roku 1310. Pražští řemeslníci a obchodníci sice nového krále vítali, ale veřejně a se zbraní v ruce se proti korutanským báli postavili. Pouze cech řezníků našel odvahu se s posádkou vojáků přímo utkat. V čele se svým cechmistrem Vodičkou napadli posádku městské brány sv. Františka, otevřeli ji a umožnili tak královským vojskům vstup do Prahy.

Král Jan hned na to udělil cechu pražských řezníků vysoké ocenění. Směli mít na červeném praporci a ve svém znaku bílého jednoocasého lva bez koruny a na druhé straně praporu bránu s mříží, vedle ní z obou stran muže, jak ji prosekávají sekýrami. Lvem byla opatřena i jejich cechovní pečeť a mistra Vodičku jmenoval král pražským purkmistrem (jedna z hlavních ulic ve středu Prahy nese dodnes jeho jméno – Vodičkova).

Král Karel IV. obecně cechy v lásce neměl, ale když se roku 1357 vracel z říšského sněmu do Prahy, rozkázal vydat pod královskou pečeti nařízení: „*Kdyby nový král do Prahy jel, tehdy každé řemeslo pod svým cechem jmieti svú korúhev má a vyjeti proti němu má... Item řezníci mají napřed jíti, a na své korúhvi červené mají jmieti lva o jednom ocasu a na druhé straně korúhve té má býti namalována mříž, jež nad branou věsí a s obú stran, án ji dvojice sekýrou seká. A ten erb mají od Jana Slepého, neb když jest před městem stál,*

Řeznická jízda na koních

Privilegia udělená řezníkům Janem ze Středy jsou kulturní památkou ČR

tehdy jsou řezníci bránu sekýrami vyrubali, aby jeho do města pustili.“ Podle této výsady získali řezníci právo jít v čele průvodů a slavností všech řemesel.

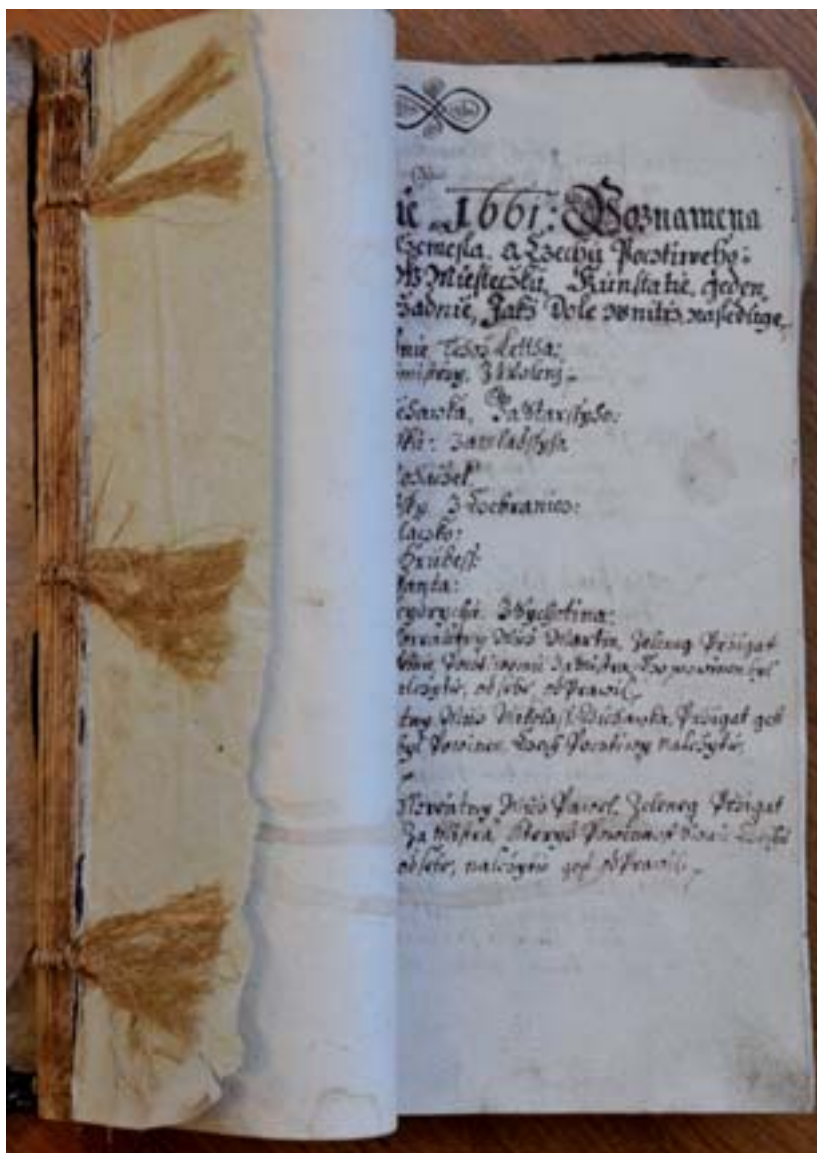
Král Zikmund v roce 1437 řezníkům, kteří stáli při husitských bouřích většinou na jeho straně, nejen všechny jejich již více než stoleté výsady a svobody potvrdil, ale od předešlých králů navíc udělil milost, že směli do svých znaků používat symbol Českého království – lva dvouocasého, navíc s korunou na hlavě. Lev řeznický se od královského odlišoval jen tím, že držel v předních tlapách řeznickou sekýru. Potvrzení dávných práv řezníků bylo pravidelným úkonem všech nastupujících českých králů, samozřejmě že i s řadou výhrad.

Pražští řezníci byli sousedy mnichů františkánského kláštera sv. Jakuba. Několikrát ho uhájili proti válečnému plenění, a proto zde měli výjimečné postavení a kostel nazývali „svým řeznickým“. Na sv. Jakuba a sv. Anny byli řezníci hosty ve staré síni Elišky Přemyslovny a při této slavnosti se ctíla tradice, kdy na čestném místě seděl starší cech, před ním na stole ležely na polštáři klíče od kláštera a řezníci každoročně opakovali svoji přísahu klášter znovu hájit. Jistě i odtud pramení historické řeznické církevní tradice, které byly udržované až do roku 1948.

Cechy byly dlouhá staletí důležitým prvkem stmelujícím a regulujícím obchod ve městech. Potlačovaly však konkurenci a postupně začaly brzdit hospodářský rozvoj. Po řadě pokusů se je podařilo definitivně zrušit až v roce 1859. Nastalo období průmyslové konjunktury. Velké objevy v biologii otevřely cestu k prosazování hygieny potravin v praxi – nejdříve na městských jatkách. První moderní jateční provoz byl vybudován v roce 1864 v kolébce veterinární medicíny v Lyonu (poz. Lyonská veterinární škola byla založena v roce 1861 a od něho se odvíjí i 250. výročí slavené v příštím roce jako „Veterinary Year“), následovaly jatky v Düsseldorfu (1876), v Mnichově (1878), Leignitz (1879 – v tomto roce byly založeny i proslulé jatky v Chicagu). U nás byly první velké městské jatky vybudovány v roce 1895 v Praze-Holešovicích, další pak v roce 1899 v Brně a Olomouci, v roce 1900 v Moravské Ostravě a Plzni. Nálezy při povinně zavedené veterinární prohlídce byly ohromující a ukázaly zcela nekompromisně na dlouhodobě neutěšený zdravotní stav zvířat. Začalo období budování zvěrolékařských škol a univerzit. Čeští veterinární lékaři se připravovali především ve Vídni a ve Lvově, od roku 1918 na naší Vysoké škole zvěrolékařské v Brně. Právě zde byl

Prapor společenstva řezníků v Českých Budějovicích

Kniha členů cechu řezníků z Kunštátu z roku 1661

vytvořen základ pro následnou vynikající úroveň české státní veterinární služby. Zde také působili skvělí učitelé pracující v oboru hygieny masa – doc. Jan Hökl, prof. Zdeněk Matyáš, MVDr. Jaromír Lát a další. Na městských jatkách v nově budovaných laboratořích se také započalo s plošným vyšetřováním vzorků mléka, jehož výsledky se staly v roce 1934 podkladem k zavedení povinné pasterace. V masné výrobě byly budované nové moderní průmyslové podniky, z nichž některé jsou dodnes základem,

První prohlídky poražených zvířat budily zájem veřejnosti

na kterém stojí řada současných podniků – Jan Satrapa (Studená, Krahučlč, Hodice, Kostelec), Antonín Chmel v Praze, Adolf Jebavý v Brně aj. Drobní řemeslníci i velké průmyslové podniky byli profesně organizováni do nově zakládaných společenství.

Únor 1948 systém soukromých rodinných firem a městských jatek zcela rozvrátil. Po mnoha restrukturalizacích zestátněných firem vznikl v roce 1960 státní podnik Masný průmysl. Potřeba řešit neutěšenou situaci v dosluhujících provozech otevřela cestu k budování nových moderních závodů – masokombinátů. Následný obrovský rozvoj průmyslové výroby všech potravin především v sedmdesátých a osmdesátých letech postavený na potřebě zajištění soběstačnosti výroby potravin vyžadoval velké množství odborníků. Naše Vysoká škola veterinární reagovala v roce 1975 vytvořením samostatného oboru hygiena potravin. Výborná úroveň studia se rychle projevila v uplatnění absolventů ve všech odvětvích zpracovávajících suroviny živočišného původu – většina vedoucích funkcí byla obsazena našimi absolventy.

Porevoluční privatizace potravinářského průmyslu přinesla spoustu změn, především v zakládání stovek drobných živností a zavírání průmyslových komplexů. Potravinářský průmysl, zvláště masný průmysl byl během dvaceti let zcela restruktu-

■ Svěcení praporu řezníků v Táboře

ralizován. V současné době je postaven na několika velkých uskupeních doplněných řadou rodinných firem často navazujících na čtyřicet let přetržené tradice. Došlo i k postupnému obnovení oborových společenství. Řezníci šli zase příkladem. Jejich dnešní Český svaz zpracovatelů masa byl založen jako jeden z prvních již v roce 1990 a jeho členové se výrazně zasadili i o vytvoření Potravinářské komory ČR. Řezníci mohou být jistě na svoji sedmiletou tradici pyšní. Přejme tomuto oboru úspěch! S jeho úspěchem jsme propojeni i my veterinární lékaři, a to nejen na naší Fakultě veterinární hygieny a ekologie.

Oslavy sedmistého výročí udělení cechovních privilegií loni proběhly v několika termínech – zahajovala brněnská výstava Salima, 2. června následoval mezinárodní seminář v hlavních zasedacích prostorách Magistrátu města Prahy a pokračovaly na výstavě Země živitelka. Červnové oslavy byly jádrem a při nich byly Českému svazu zpracovatelů masa zpřístupněny také reprezentační místnosti primátora města Prahy, kde bylo večer ministrem zemědělství ČR Jakubem Šebestou a předsedou ČSZM Jaromírem Kloudem vyznamenáno sedm „osobností oboru oceněných za mimořádný přínos oboru“.

■ Slavnostní zasedání svazu ve velké síni Magistrátu města Prahy

■ Znak řezníků v kostele v Chrudimi

Mezi nimi byli i tři naši absolventi: MVDr. Josef Radoš (bývalý ředitel MK Planá nad Lužnicí a náměstek ministra zemědělství ČR), MVDr. Radko Pastor (bývalý ředitel MK Ostrava-Martinov a generální ředitel Masného průmyslu ČR) a doc. MVDr. Ladislav Steinhauser, CSc.

■ text: Ladislav Steinhauser
foto: archiv autora

MAJÁLES VÝFUK 2011

středa 4.5. od 13 hodin v areálu VÝFUK

**ukázky výcviku koní,
vystoupení kynologického klubu,
kapely, čajovna, trička, balónky,
soutěže, lanové aktivity**

OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO!

Časopis VýFUK získal ocenění za pozitivní přínos svému okolí

Jistě se vám již někdy do ruky dostal studentský časopis VýFUK, dostupný i v elektronické verzi na adrese <http://vyfuk.vyjimecny.cz>. S radostí vám za redakci VýFUKu oznamujeme, že časopis vyhrál v soutěži pořádané firmou Hill's *Make a Difference Today*. Soutěž byla určena všem veterinárním pracovníkům a studentům veterinárních škol v střední a východní Evropě. Nominovány měly být projekty, které se nějakým způsobem snaží změnit věci kolem sebe k lepšímu. Je nám ctí, že toto ocenění získal právě časopis VýFUK.

Doufáme, že časopis se nelíbil jen pořadatelům soutěže, ale že se líbí především vám, studentům VFU, protože právě pro vás je časopis určen. Snažíme se vám v něm vždy přinášet zajímavé příběhy o pobytech v zahraničí, rozhovory, veterinární soutěž a inspirovat vás k tomu, abyste sami někam vyjeli, pustili se do něčeho zajímavého, a pak nám o tom třeba poslali článek – vaše příspěvky vždy vítáme.

Proč jsme se do psaní časopisu pustili? Když jsme v roce 2007 rozjížděli, resp. obnovovali studentské sdružení I.V.S.A. Brno, shodli jsme se, že by bylo fajn mít i studentský časopis, který by tvořili studenti (nejen) pro studenty. Iniciativu se chopil Tomáš Herman, který i připravil několik prvních čísel. Jak se rok s rokem sešel, přebrala jsem po něm šéfredaktorování já, Vladka Jelínková, a po mně spolužák Petr Vomáčka, nynější šéfredaktor. S časopisem nám velkým dílem pomáhá i společnost Bioveta, a.s., jmenovitě pan grafik Josef Michlíček a úsek reklamy.

Redakce se ale skládá i z vás všech, kteří seberete trochu odvahy a kreativity a pošlete nám nějaký článek. Odměnou za to je pro vás i pro nás dobrý pocit, že se snažíme dělat něco pozitivního, něco, co třeba změní věci kolem nás k lepšímu – a to za to stojí. Uzávěrka dalšího čísla bude v dubnu. V případě, že se k vám ještě nikdy výtisk časopisu nedostal a nevíte, kde ho sehnat, neváhejte nám napsat, rádi vám poradíme, kdo je distributorem časopisu ve vašem ročníku (zároveň uvítáme distributory nové).

Tak neseďte jen nad učebnicemi, rozhlédněte se kolem sebe a pusťte se také do nějaké aktivity! Třeba příště vyhraje soutěž *Make a Difference Today* právě vy!

Adresa časopisu VýFUK pro články, přání, podměty, připomínky, otázky, kde časopis VýFUK seženete: vyfuk.casopis@seznam.cz

Adresa soutěže *Make a Difference Today*, kam se můžete přihlásit příští rok na podzim: www.makedifference.eu

Za redakci časopisu VýFUK Vladka Jelínková

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

ISSN 1803-3830

